

SLOVENE

Ilustrati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat 18 v
za dvakrat 15 v
za trikrat 13 v
za večkrat primeren popust.
Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 23 vln.
Poslano:
enostolpna pettivrsta po 40 vln.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
dolge in praznike, ob 5. uri pop.
Rodna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7593. — Upraviškega telefona št. 188.

Rumunija.

Krakovskemu »Glosu Narodu« (dne 24. t. m.) se poroča iz Bukarešta:

V Rumuniji je živahno kakor v gledališču. Rumuni bi radi igrali junaško vlogo, da bi v vojni slavi ugasnili spomini iz »vojne« pohoda leta 1913. Vsi se zavedajo, da je treba nekaj narediti. Vsi vedo, da se je treba na poti k slavi najprej sporazumeti z Bolgarijo. Že tri mesece se pogajajo v Sofiji in Bukareštu. Vsi priznavajo, da se je Bolgariji v bukarškem miru zgodila krivica. A kako jo popraviti? Take Jonescu pravi, da bodo Srbi gotovo nekaj odstopili Bolgariji. Grki ne bodo prestovoljno nič dali, Rumuni pa tudi ne radi. Rumuni so pripravljeno odstopiti mesto Balcih in Dobrič, a nič drugega. Bolgarija pa s tem gotovo ne bo zadovoljna.

Za enkrat se sprava z Bolgarijo kaže v dovoljenju za prevoz bolgarskega blaga. V resnici pa je dovoljenje bolj navidezno. Bolgarskemu blagu se delajo velike ovire. Vedno se najde kak vzrok, da se prevoz prepreči ali pa podraži. V Bolgariji so ogorčeni.

Rumuni bi radi igrali vlogo pravičnih in plemenitih politikov. A pri tem se zapletajo v protislovja. Tako so zahtevali bolgarsko Dobrudžo, da se meja strateško regulira, a jezijo se na Ogrce, ki po pravici trdijo, da je sedanja ogrsko-rumunska meja strateško potrebna.

Priprave za vojsko so očitne. Vsi rezervisti so poklicani, celo iz Amerike. Uvedli so vojni davek po približno 10 vinarjev na vsak račun. S posebno skrbnostjo pripravljajo sanitetne potrebine; sanitetno službo so res krasno uredili.

Take Jonescu trdi, da je izključena zveza Italije, Rumunije in Bolgarije za skupno ohranitev nevtralnosti in za oboroženo izsiljevanje po končani vojski. Taka zgolj trgovska kombinacija bi bila nedostojna in nespametna. Nedostojna, ker ni mogoče biti popolnoma indiferenten nasproti sedanji vojski, in ker se ne spodobi, da bi narod, ki teži po uresničenju svojih narodnih idealov, mirno gledal na boje drugih, sam se pa nazadnje kakor šakal pojavil na bojišču in iskal plena.

Nespametna bi bila taka kombinacija, ker taki računi navadno prevarijo. Kdor hoče kaj dobiti, mora kaj žrtvovati. Prepričan sem — tako pravi Take Jonescu, — da tako mislijo tudi v Bolgariji in v Italiji.

V Rumuniji je samo ena stranka, ki odkrito želi ohraniti nevtralnost in doseči sporazum z Bolgarijo, to so socialni de-

mokrati; na čelu jim je Rakovski, po rodu Bolgar. Toda ta stranka nima vpliva.

Rumunski politiki se res zelo mučijo, da bi izračunali, kaj bo več neslo. Pri tem pa prezirajo pereče agrarno vprašanje. Vprašanje se je zopet sprožilo po rumunski »vojski« proti Bolgariji, ko je rumunski kmet na bojnem izprehodu v Bolgariji videl življenje enakopravnega in premožnega bolgarskega kmeta. Neki bukarški diplomat je rekel: »Ako bo moral iti rumunski kmet v vojsko s prepričanjem, da bo samo pridobil nova posestva svojim gospodarjem, potem je revolucija gotova.«

Rumuni veliko razmišljajo o »ravnotežju« na Balkanu. Veliko si prizadevajo, da bi ohranili vitez prijateljstva do Grkov in Srbov; Turčijo pa obsojajo na smrt in njeno zemljo velikodušno darujejo Bolgariji. Ne ve se pa, katera misel jih pri tem vodi ali njih znamenita »strategična meja« ali »narodna načela.«

Amerika in trgovinski boj proti Angleški.

Wilson pošilja novo noto.

London, 27. febr. »Central News« poroča, da je včeraj dospela v zunanji urad nova Wilsonova nota, o kateri se sodi, da stavi Angleški neobvezne navzete glede uvoza živil v Nemčijo. — Grey se še ni izjavil.

AMERIKA PREPOVE IZVOZ KONTERBANDE?

London, 27. febr. »Times« poročajo iz Washingtona: »Ameriško časopisje poroča, da bo Wilson v slučaju, če njegovi nastopi pri Angleški in Nemčiji ne bi nič izdali, morda prepovedal vsak izvoz v vojaške države. Nadalje se izjavlja, da more predsednik zagroziti z prenevanjem konterbandne trgovine, da tako prisili Angleško, da dovoli uvažati v Nemčijo živila. Gibanje, ki je za prepoved izvoza konterbande, podpira od nemške propagande pridobiva po številu in pomenu.«

× × ×

Čakati moramo nadaljnih poročil. V tej uri še ni gotovo, ali je Wilson res to storil, kar bi pomejalo, da bo nevtralna Amerika lahko nemoteno pošiljala živila v Nemčijo. Poroča se, da misli ameriška vlada postaviti uvoz živil v Nemčijo pod nadzorstvo tamošnjih ameriških konzulov in tako razpršiti vsako sumničeno angleško vlado, da bi se ameriško žito porabljalo za nemško vojaštvo. Nemci sicer pravijo, da bi tudi brez ameriškega žita izhajali do prihodnje zetje, pač pa bi se v interesu boljše in cenejše preskrbe prebivalstva ne branili ameriškega žita in na-

migavajo na posledice žitnega uvoza. Sedaj nemški podmorski čolni brezobzirno potaplajo vsako ladjo, ki vozi živila na Angleško. Če Angleška dovoli uvoz žita za civilno nemško prebivalstvo, bi Nemčija odstopila od skrajnega in groznega delovanja svojih podmorskih čolnov.

V NIŠU.

Kuhinje in spalnice v vladni palači. — Zapuščene vasi.

Po grških listih posnemamo: Arnaldo Fraccaroli piše »Corriere della Sera« iz Niša:

Prihod vlade v Niš koncem julija je povzročil v mestu velik preobrat. V normalnih časih ima Niš 25.000 prebivalcev. Prihod vlade z vsemi svojimi uradi in ljudmi — ministri, funkcionarji, poslanci, uradniki, častniki, bankami, poslanci, dobavitelji, podjetniki, ravnateljstvi in nešteto drugimi osebami, ki morajo živeti v vladni prestolnici — je pa to število neverjetno zvišalo; danes šteje Niš 100.000 ljudi. In ker se ni sezidalo v tem času niti ena nova hiša — bi tudi ne bilo mogoče — si je lahko misliti, kako se v Nišu živi.

Vlada se je namestila v palači prefektore na desnem bregu Nišave, ki teče skozi mesto in se srdito zaganja v mostnice mnogih mostov, ki vodijo čeznjo. Prefektura je elegantna moderna palača in dolga obsežna: ena izmed maloštevilnih zgradb z 2 nadstropjima, kajti skoro vse hiše v Nišu imajo samo eno nadstropje, t. j. primerno visok parter. Obisk v palači je jako zanimiv. Je tudi neizogiben, ker morajo maloštevilni tuji, ki prihajajo v Niš, tu predložiti v pregled svoj potni list in se podvreči najatančnejšemu zaslišanju. V tej palači ni niti enega kotečka, ki bi se ne izkoristil, od atrija do podstrešja. Celo stopnice služijo kot shrambe. Na hodnikih, poleg klopi za stranke, ki čakajo, so kuhinje za vratarje in straže, po kotih skupaj zvite žimnice in odeje. Za časa obeda se ti hodniki izpremenijo v jedilnice in mastni duh preproste kuhinje se ondi razširja cel dan. Ponoči se hodniki izpremenijo v spalnice: neskončno boljše tak hodnik, kakor pa tla v kaki hiši. Privilegiranci, ki se mu morejo približati, se lahko štejejo za srečne. V pisarnah ni veliko drugače; poleg pisalnih miz je videti vojne postelje in žimnice. Že več mesecev ni mogoče dobiti v Nišu sobe ali prostora, ki bi bil sobi vsaj podoben. Državni posli se oskrbujejo in rešujejo med ponvami, ki so naložene z žrjavico za ogrevanje prostora, med lonci, v katerih vre in žubori, in med posteljami, ki so zložene po kotih.

Velika je stiska, ki vlada v Nišu, toda

ne radi pomanjkanja živil. Gotovo, ni si moči privoščiti razkošja, toda lakota je še daleč, vsaj za sedaj. Moke je dovolj, goveje živine obilo, izredno veliko prešičev, zelo mnogo jagnjet, kostrunov in divjačine, tudi zelenjave in sadja je še. Samo nekaj je pri tej obilnosti posebnega: vse je silno drago. Mizerija je velika, a ne radi lakote. Stiska mori vasi in majhne, revne ljudi, kajti vsi moški so v vojni, vsi. Po domovih so ostale samo ženske, starčki in otroci. Toda tudi starci so na tem, da odidejo, in soditi po prihajajočih rekrutih, morajo pod orožje tudi dečki. Potoval sem semkaj po spodnji Srbiji. Brezupno! Nekatere vasi se zde popolnoma zapuščene, in tudi so. Ženske, ki so ostale same z otroci, v mnogih slučajih zapuste svoje domove, da se pridružijo drugim skupinam, drugim družinam in si v svoji bedi zagotove pomoč drugih, pomoč skupnosti. In na poljih ni nikogar: v prostranih zapuščenih dolinah le tu in tam kaka ženska, kak otrok, kak starček, ki prestrašeno gledajo dolgi, počasni vlak, ki požira in odnaša vedno novo kri, vedno, vedno.

Ogrsko pismo.

Pojmo pogledat na Ogrsko, kaj je v naši drugi polovici države novega, kako se jim godi, kako je s kupčijo. Vstopimo in se odpeljemo iz Ljubljane čez Zidani most in Pragersko preko Mure mimo Blatnega jezera, na katerega obrežju samevajo v zimskem dolgočasju lične vile ogrskih magnatov. Dolgo uro pelje brzovlak mimo jezera, ki ga noče biti ne konca ne kraja. Ob jezeru se zbirajo jate divjih rac in drugih povodnih ptic. Iz daljave onstran jezera nas pozdravljajo griči z belimi cerkvicami in prijaznimi selišči. Na drugo stran pa se v nepregledni daljavi vlečejo lehe ogrskega polja, naveličane zimskega počitka in čakajoče pomladanskega obdelovanja. Jezero konča, vile prenehajo; polja pa ne vlečejo dalje. Revna kmečka selišča nam nudijo kontrast ogrskih magnatov in beračev. Magnat pride vsako leto morda enkrat pogledat svoja obširna polja; pogledat, če so dobro obdelana in če obljublajo bogat pridelek; v poletnem času pride na letovišče k jezeru iz velikega mesta. Trpin pa se trudi, ubija leto in dan, da njegov gospod lažje strži pridelke, sad njegovega znoja in rodovitnega polja.

Bližamo se Stolnemu Belgradu. Na poljih vse polno vojaštva. Tu pehota, tam huzarji, tu se vadijo kopati strelne järke, tam poskušajo v divjem

LISTEK.

K zvezdam.

»Človek le tisto prav vidi, kar gleda z razumom.« To je pametna beseda modrega moža, kakršnih je dandanes malo na svetu. Gledati nas pa naši učitelji in vzgojitelji niso mnogo učili, niti s telesnimi očmi ne, kaj šele, da bi v svet gledali z dušnimi očmi. In tako pride človek iz šole pa se giblje sredi čudovitega božjega stvarstva kakor božji volek in, kakor pravi pesem, »ne vidi nič, ne sliši nič, kot bil bi mrtva stvar.« Kaj smo se vse učili na gimnaziji pri zemljepisju? Koliko časa smo porabili za naravoslovje in fiziko? Koliko ljubezni do narave bi nam bili lahko vlili v srce ti predmeti! Toda nisem poznal ni enega, da bi se bil zanje navduševal, ker je bilo vse to le duhomorno memoriranje in nič drugega. Kako lep je razgled z ljubljanskega Gradu ali z Golovca! Pa mislite, da nam je kdaj kak profesor pokazal kaj od tega krasnega pogleda? Niti tega nam ni rekel nihče, da bi si te lepote naše domovine sami ogledali. Pred nami je bil vedno le mrtvi šolski zemljevid in pa učna knjiga, vsa natlačena s samimi številkami. Neki večer smo imeli v naravi veličasten prizor. Zvezde so se utrinjale tako, kakor

da bi vse hotele pasti z neba. Nas je bilo groza, ko smo to gledali, in ta in oni je na tistem obudil kesanje. Drugi dan v šoli noben profesor ni črnil o tem besedice. Pač, ena izjema je bila, pa ta izjema ni bil profesor zemljepisja, ampak filologije. Bil je profesor Vodušek, ki je svojim učencem razložil vzrok te prikazni.

Tako je bilo nekaj. Dandanes je menda malo bolje. Nekoliko bolje je, ker so učne knjige bolj praktične.

Pa končajmo s tožbami in obrnimo svoje oči zopet proti nebu. Solnce, mesec in zvezde so nam ljudem nič manj dragocen zaklad, kakor so rudnine v zemlji. Naučimo se jih gledati z razumom, pa bomo imeli od njih mnogo koristi.

Sušec med zvezdami.

Solnce igra v sušcu važno vlogo. 21. sušca prestopi solnčno središče ob 5. uri 52 minut popoldne nební ekvator, in tisto minuto se začne astronomična pomlad. Ker imajo ljudje, ki prebivajo ob zemeljskem ekvatorju, nební ekvator ravno nad glavo (v zenitu), jim stoji tudi solnce ob dneh, ki so blizu 21. marca, opoldne ravno nad glavo. Solnčni žarki jim padajo opoldne navpično na zemljo. Zato je tam velika vročina, ki izpremeni veliko vode v pare. Te pare se v zraku zgostijo, in popoldne že padejo kot velikanska ploha na zemljo med gromom in bli-

skom. To se ponavlja toliko dni, da se solnce umakne bolj proti severu. Na zemskem ekvatorju je dan vse leto dolg samo 12 ur. Ta okoliščina in pa imenovane plobe pa to, da se solnce hitro premakne iz zenita proti severu, blaži nekoliko veliko vročino.

Na najbolj severni točki zemlje, na severnem tečaju, je 21. sušca dan solnčne vzhoda. In ko ta dan solnce vzhoda, ostane nad obzorjem šest mesecev in bo zašlo letos 24. septembra ob 4. uri 24 minut jutraj. Med tem ko ima severni tečaj šest mesecev dan, ima južni tečaj šest mesecev noč. Ker pa z a čne solnce že nekaj dni pred imenovanima dnevnoma vzhajati, oziroma malo dni pozneje popolnoma zaide, in ker trajata zora in mrak jako dolgo, imajo na tečajih vsako leto le kake tri mesece prave noči.

Tista točka, kjer stoji solnce, ko prestopi v začetku spomladanskega nební ekvator, se imenuje spomladanska točka. Ta točka je kazalec za astronomično uro. Od točka, ko stoji ta točka v meridianu, pa do časa, ko se zopet vrne v isti meridian, je en astronomični dan, 3 minute 56 sekund krajši kakor srednji solnčni dan.

Prvi dan meseca padajo solnčni žarki po naših krajih na zemljo v kotu 36°, zadnji dan meseca pa znaša ta kot že skoro 48°, kar se pri gorkoti in svetlobi močno pozna. Prvi dan vzhaja solnce ob 6. uri 43

minut in zahaja ob 5. uri 43 minut, zadnji dan pa vzhaja ob 5. uri 46 minut in zahaja ob 6. uri 24 minut.

Navidezna pot, ki jo napravi solnce 21. sušca, je nební ekvator. Prav isto navidežno pot napravi najvišje stajajo izmed treh zvezd v Orijonovem pasu. Tako lahko tudi ponoči opazujemo nební ekvator.

Mesec c pogleda v sušcu dvakrat s polnim obrazom na zemljo, prvi in zadnji dan; sredi sušca (15.) pa se prerodi. Lepo je gledati mladi mesec na nebu. Med tem ko on kaže svojo temno stran zemlji, ima ta proti njemu obrnjeno svojo svetlo polovico in razsvetljuje njegovo noč. Prve dni po mlaju vidimo pri mescu poleg svetlega srpa, ki je razsvetljen od solnca, tudi vso njegovo plosčo, razsvetljeno z motno, sivkasto svetlobo. To je razsvetljava, ki jo mesec dobi od zemlje. Do prvega kraja in še nekaj dni naprej se dajo z daljnogledom lepo videti gore na mescu. Pri dvajsetkratni povečavi bi se te gore že razločile.

Venera je ta mesec še vedno Danica. Kakor je že znano, se suče Venera v manjšem krogu (elipsi) okoli solnca, kakor zemlja, in z večjo brzino. Zato pride včasih ravno med zemljo in solnce. Takrat kaže zemlji svoj temni hrbet, kakor mesec ob mlaju, in je nevidna. Navadno v tem slučaju ne stoji v ravni črti, ki veže zemljo in solnce, ampak malo nižje ali višje, Le

napadu z nasajenimi bajoneti pregnati sovražnika, v ozadju pa ga zasleduje kavalerija, da mu od strani zapre izhod. To so vojaške vaje. Malo dalje pa zagledamo na obširni ravnini dolgo vrsto barak za vojne ujetnike. Ni jih še dovolj, vedno nove in nove postavljajo. Pri delu so zaposleni ruski ujetniki, ki za hip prenehajo, veselih obrazov pozdravljajo mimoidoči vlak, kakor bi hoteli povedati, da so zadovoljni z delom svojih novih, začasnih stanovanj. Naši vojaki stražijo in nadzirajo ujetnike in delo.

Na vseh večjih postajah čakajo elegantne ogrske dame v uniformi Rednege križa, z velikimi majolkami kave in košarami kruha. Ravno kar došlim ranjenim vojakom nudijo zajuhter. Strežejo jim z iskreno prijaznostjo. Njihov nastop in fine poteze pričajo, da so iz boljših slojev, ker hočejo na ta način položiti svoj obol na oltar skupne domovine. Izgovora: Da z u bin ich nicht da ... dame ne poznajo, ampak požrtvovalno opravljajo dela človekoljubja.

Proti Budimpešti! Na južnem kolodvoru izstopimo in se podamo v mesto. Prvi vtisi nas frapirajo. Mnogo drugače izgleda življenje v Pešti kakor na Dunaju. Ogrski temperament je počasen, zaspan, Dunajčan pa kakor živo srebro gibčen in zgovoren kot Lah. Nemščino malo upoštevajo. Na železnici in tramvaju moraš naprositi kakega gosta, da raztolmači uslužbencu v blaženi madžarščini, do kam se želiš peljati, kje naj te opozori, da izstopiš. Pri trdovratnem Madžaru pa se mnogokrat zgodi, da naenkrat zna nemško, ako mu pokažeš svetlo desetico. Znano na poseben način pomagati svojemu jeziku do veljave. Ko bi naši ljudje v Ljubljani imeli le malo tega ponosa!

Vojaštva v prestolici ni veliko, ker se nahaja večina na periferiji, ranjenci pa po bolnišnicah in vojašnicah v zunanjih okrajih; najbrže se hrani v sredini mesta še prostor za nove transporte.

S kupčijo je križ. Oglasim se pri par večjih firmah z žitno kupčijo. Pšenico je vlada rekvirirala, koruze, pravi, da jo nima. Ne verjamem. Morda bi se pa vendarle dobila! Cena?! — Višja kakor maksimalna vladna. Tega ni mogoče kupiti, če ne zapro pri nas trgovca, ki bi po tej ceni brez dobička prodajal, zraven bi za zaslužek prišel še ob koncesijo. Ne, tega nikakor! Se oglasim pri drugi firmi. Blaga, pravi, da nima razun časa primerno suhe koruze. Sklep hoče držati in v par dneh odposlati naročeno blago. Dobro! Ima še kaj drugega blaga, da se napravi kupčija, da ne bo zastoj dolga pot v drugo državno polovico. Nima blaga, nič kupčije! Danes ni nikomur za stalne odjemalce, danes ne reflektira na zveste trgovske hiše, ampak: Kdor več in preje plača, več in preje dobi, dokler je kaj zalogo! — Temperatura kupčije torej zelo nizko kakor mraz v Sibiriji.

Ampak žitna dežela je Ogrska! Domačinom menda še ne bo tako hi-

tro zmanjkalo kruha. Vojnega kruha kakor pri nas še ne poznajo veliko. V kavarnah in gostilnah še povsod beli kruh, še mlečno zemljo dobiš, če se kapriciraš.

Se nekaj! Izseljencev dobiš v Budimpešti zelo malo. Menda Poljaki predobro poznajo svoje madžarske sode in si premožnejši premislijo, kakor da bi šli gostovat v Pešto; raje na Dunaj, kjer je življenje pestro in bujno, kjer se počutijo kakor doma.

V večernih urah se oglašajo po Pešti stare ženske s posebnimi izdajami časopisov. Ponujajo po ulicah in trgih, nadlegujejo z njimi tudi goste po restavracijah in kavarnah. Ne kakor na Dunaju, kjer mladoletni pobiči prevpijejo s posebnimi izdajami škrpanje voz in šumenje šetajočega prebivalstva ter zvončkanje električne železnice, ampak monotono hodijo te ženske po trotovarih in ponujajo svojo robo, simbol časa, ko vsaka minuta prinese kaj novega, ko človek ne more pričakati, kar vroče želi njegovo srce. Tako, Budimpešte imam dovolj, jutri pa v Zagreb! I. S.

† Ivan Markež.

Dne 23. t. m. popoldne so v št. Vidu pri Ljubljani prenesli na kolodvor truplo prerano umrlega g. Markeža. Spreveda udeležilo se je veliko ljudstva in odličnjakov, med njimi kanonik dr. Gruđen kot zastopnik Deželne zveze za tujski promet, šentvidski župan g. Belec, okrajni in vojaški zdravnik dr. Benedik, dr. Dereani, častniki in oddelek vojakov in dolga vrsta ranjenih vojakov iz bolnice pri Sv. Stanislavu v št. Vidu.

Dne 25. t. m. ob 9. uri zjutraj smo položili v grob prerano nam umrlega Ivana Markeža. S kolodvora v Bohinjski Bistrici, kamor se je prepeljal truplo iz št. Vida nad Ljubljano, se je po 2 m visokem snegu mimo doma rankega vil na pokopališče dolg spreved, kakršnega v Bohinju že dolgo nismo videli. Prihiti so izkazat ranjaku zadnjo čast znanci in prijatelji iz Bohinja, Bleda, Jesenic, Gorij in drugih krajev Gorenjske. Med njimi smo opazili več duhovnih gospodov častnikov in uradnikov ter deželnega poslanca Janeza Pibra in zastopnika Deželne zveze za tujski promet H. Lindnerja. Udeležila se je pogreba požarna bramba iz Bohinjske Bistrice in Srednje vasi. Požarni brambi na Bledu in v Mlinem sta poslali zastopnike. Istotako je bila zastopana Gasilska zveza. Korporativno se je udeležilo pevsko društvo iz Bohinjske Bistrice, ki je zapelo žalostinke na kolodvoru in na pokopališču. Zastopana so bila tudi druga društva iz Bohinja. Svojeja bojnega tovariša je spremil do groba tudi oddelek vojaštva, ki se je poslovil od njega z vojaškimi častmi. Spreved je vodil ob asistenci domači gospod župnik Žvan. Po črni sv. maši-zadušnici se je ob odprtem grobu v ginljivih besedah poslovil od drugega rankega deželni poslanec Janez Piber. Spominjal se je umrlega kot zvestega sina svojega naroda, kot neumornega delavca in kot ljubega tovariša. Malo imamo takih mož, je dejal, ki bi s tako vnemo delovali za ljudski blagor, kakor je deloval ranjki.

K podlistku o blagem pokojniku še dostavljamo: Markež je načeloval tudi požarni brambi na Bistrici. Pod njegovim načelstvom se je požarna bramba dvignila na višek. Vsi člani, večinoma vrli mladenci, so mu bili sinovsko vdani in ga ljubili. Težko mu bo najti naslednika. Nevenljivih zaslug si je ranjki stekel tudi za promet tujecev v Bohinju. Lokalnemu odboru za promet tujecev je bil načelnik kot naslednik gosp. Pibra. Ureditvev kopališča »Danica« in sankališča, ki slovi daleč v inozemstvu, je v velikem obsegu njegovo delo. Za njim žaluje domače društvo in Deželna zveza, koje marljivi in odlični odbornik je bil.

Pogrešala ga bodo društva, občina, cestni odbor ter Deželna zveza za tujski promet. Bil je poštenjak, odkrit značaj in vseskozi blaga duša. Daleč na bojnem polju si je nakopal kal bolezni, ki mu je pretirala nit življenja. Sedaj počiva v miru v domači grudi, ki jo je tako ljubil. Časten mu bodi spomin! — Pri vsej žalosti je tolažilno vendar to, da je cela gorenjska stran z obilno udeležbo pri sprevedu dokazala, da ve častiti in ceniti takega moža, kakor je bil vrlj naš Markež. Zatorej upajmo, da nam kremenita Gorenjska še vzgoji može, ki bodo kakor ranjki, delali naprej na polju domače obrti in domačega razvoja.

Ob Spodnjem Dunajcu.

II.

Poročevalec »Nowe Reforme« (24. t. mes.) nadaljuje svoje poročilo z bojnega polja pri Dunajcu:

Zgodaj zjutraj se mi je posrečilo, da sem se ruskim okopom približal na daljavo komaj 500 metrov. Artiljerija je na obeh straneh počivala; pripravljala se je na novi dvoboj, ki se je okoli poldne začel z vso silovitostjo. Zato so pa od jutranjega svita neprestano ropotale naše strojne in navadne puške, pa tudi ruska pehota ni počivala. Ruske kroglice so padale veliko predaleč nad nami; v naših jarkih so se veselo šalili nad nesposobnostjo ruskih strelcev. Pri tej priliki sem se prepričal, da so se naši strelni jarki res zelo približali ruskim; na nekaterih krajih znaša razdalja še manj kakor 400 metrov.

Obiskal sem mnogo vasi ob levem bregu Dunajca; vse so zelo veliko trpele. Treba je pomisliti, da tukaj že od 17. decembra divjajo besni boji. Nekoliko vasi je popolnoma izginilo s površja; le še nekateri dimniki štrlijo iznad zemlje. Vse ozračje je polno smrdu sežganih snovi.

Vas Rudka je izginila. Zgorela je do tal. Ta vas je bila pozorišče strašno krvave nočne bitke naših čet z Rusi. Rusi so jo zažgali od vseh strani. Od šole so ostale le še razvaline. Med požarom je zgubilo življenje precejšnje število vaščanov. Zjutraj po bitki so našli mnogo ožganih možkih, žeskkih in otroških trupel; mnogo mirnih vaščanov je bilo zadetih od krogelj. Vaščani iz sosednjih vasi trdijo, da je v Rudki poginilo okoli 100 prebivalcev, mnogo je bilo tudi težko ranjenih. Zgorela je tudi vsa živina; rešilo se ni prav nič. Skoraj vsa poslopja so pogorela. Kar je ostalo, so porabili Rusi za svoja kritja. Komaj še en skedenj priča, kje je bila cve-

toča poljska vas. Preostale prebivalce te vasi so Rusi pri svojem umikanju pregnali na desni breg Dunajca.

Vasi Bobrovniki, Goslavice, Ostrov, Dobczyce so ali popolnoma požgane ali pa razdejane. Niti ene koče ni videti. Ozračje smrdi po pogorišču.

Vas Sielec pri Rodlovu je po večini pogorela. Prebivalci so se morali izseliti v varnejše vasi proti zahodu. V Sielcu sem se pogovarjal s kmetom, ki se je z dovoljenjem poveljstva vrnil na svoj dom po krave. Pripovedoval mi je:

Pred petimi tedni smo tukaj preživeli pravi pekel. Kljub hudemu mrazu sem moral z družino stanovati v jami in še po noči ni bilo mogoče iti iz podzemnega skrivališča, ker je vedno besnel boj in so šrapneli padali prav blizu nas. A vendar ne bi bili zapustili selišča naših očetov, ko bi ne bilo poveljstvo strogo ukazalo. Ko mi je začel pripovedovati, kako sta se zgubila dva njegova otroka, so se mu solze vtile po grbastem resnem obrazu. Najbrže so jih na poti prestregli Rusi in odgnali na desni breg Dunajca.

Takih slučajev, da se je družina nepričakovano razdelila, poznam zelo veliko; na desnem bregu pod Rusi oče in par otrok, tukaj pa mati. Zares tožna tragedija poljskega ljudstva.

Vas Wierzechoslawice, rojstni kraj poslanca Witosa, ki je tamošnji župan, je skoraj popolnoma pogorela. Cerkev je močno poškodovana, a se še ni porušila. Dom poslanca Witosa je ves preluknjan od krogelj. Zelo so trpele občine Bogumilowice, Lentowice in Mikolajewice.

Prebivalci teh vasi so mi pripovedovali, da je tudi na desnem bregu Dunajca razdejanje strašansko. Mestece Żabno je zelo poškodovano; več hiš je pogorelo. Vasi so razdejane in deloma požgane. Med prebivalci straši lakota, ker so Rusi porabili vsa živila. Pravijo, da med poljskimi prebivalci in med ruskim vojaštvom razsaja tifus in kolera.

Iz vseh vasi ob levem bregu Dunajca so se morali ljudje na ukaz vojnega poveljstva izseliti. To se je moralo izvršiti tako naglo, da niso mogli skoraj nič s seboj vzeti. Na begu se je zgodilo več nesreč. Neki kmet je n. pr. peljal na vozu dva otroka; žena je šla za vozom. Priletela je granata in ubila očeta in oba otroka. Sam sem bil priča, ko je troje malih otrok padlo z voza; eden je mrtev obležal, dva pa bosta vse življenje pohabljeni.

V Wierzechoslawicach se 70letni stari vojtehi ni hotel izseliti. Bil je bolan in je rekel, da hoče umreti v svojem domu. Ostal je. Sredi gromenja topov je dočkal tek svojega življenja ... Poljski vojaki iz Poznanskega so ga pokopali in zmolili za njegovo duo zadnjo molitev na njegovem grobu.

Književnost.

Uredništvo poslana dela: »Kato-lički list« št. 7 (Zagreb) donša med drugim zanimivo razpravo »O sudbini (usoda) posmrtnoj vojniki, što u ratu panu«.

»Hrvatska Straža«, časopis namjenjen filozofiji in drugim znanostima. (Glasilo »Leonova Društva« u Senju).

prav redkokdaj stoji ravno med solncem in zemljo. Tisti dan je pa za zvezdoglede silno imeniten, in vsi imajo svoje daljnoglede obrnjene proti solncu, kjer vidijo Venero kakor okroglo črno piko na solncu. — Že drugi ali tretji dan po tej »spodnji konjunkciji« Venera in solca se vidi Venera z daljnogledom kakor ozek svetel srp in čez dober teden se prikaže že tudi prostim očem kot Danica; samo srp se ne dá drugače razločiti, kakor z daljnogledom. Ko se Venera vedno bolj oddaljuje od zemlje, tudi vedno bolj raste, naraste do 1. krajca in raste še naprej. Ko pride tako daleč, da stoji solnce med njo in zemljo (zgornja konjunkcija Venera s solncem), takrat ima vso razsvetljeno polovico obrnjeno proti zemlji in z daljnogledom jo je mogoče videti kot »polno« Venero. Sedaj je Venera postala Večernica in hiti naprej proti zemlji. Pa čim bližje je zemlji, tem manj je je, pokaže se kot zadnji krajec, nazadnje kot ozek srp in slednjič pride zopet med zemljo in solnce. Nekako 9. meseca je Danica in potem tako dolgo tudi Večernica. Pred zgornjo konjunkcijo je več kakor en mesec videti s prosim očesom in prav tako po konjunkciji. V svojih fazah je podobna mescu, samo da so kraji drugače obrnjeni. (Luna mendax, Venus verax.) V svoji zgornji konjunkciji je več kot šestkrat tako daleč od zemlje kakor v spodnji konjunkciji. Zato ni njena svetloba takrat, ko je polna, nič večja kakor takrat, ko kaže zemlji prav ozek srp. 27. novembra lanskega leta je bila s solncem v spodnji konjunkciji. Od tedaj pa Danica. 12. septembra t. l. bo prišla v zgornjo konjunkcijo s solncem; potem bo večernica. 3. julija 1916 bo stala zopet v spodnji konjunkciji s solncem.

Planeti se vrte okrog solca v

podolgastih krogih (elipsah). Vsak planet ima svojo pot dalje strani od solca kakor njegov solncu bližji sosed. Če bi jih pa gledali s solca, bi se nam zdelo, da so enako daleč od solca, kakor bi se sukali v enem velikem krogu. Če si ta krog narišeš s črtalom, je točka sredi kroga solnce. Krog razdeli v 360° tako, da se pomikaš naprej na desno z obrazom proti solncu. Potem postavi planete na te-le stopinje: Saturna na 91° 27', zemljo na 159° 47', Merkurja na 185° 7', Venero na 216° 20', Marsa na 312° 13' in Jupitra na 335° 23'. Tako stoji 1. sušca. 31. sušca pa imajo ta-le mesta: Saturn 92° 35', zemlja 189° 39', Venera 264° 7', Merkur 275° 7', Mars 331° 11', Jupiter 338° 5'. Z zemlje se nam pa vidijo seveda vse drugače postavljeni. Ponoči vidimo ta mesec na nebu samo Saturna med Bikom in Dvojčkoma, zjutraj pred solničnim vzhodom pa Venero (Danico). Okoli 20. sušca bi se utegnil videti Merkur s kake višave, kjer je čisto ozračje, malo pred solničnim vzhodom na levo od Danice. Na koncu meseca stoji štirje planeti v enem ozvezdju: Mars, Merkur, Jupiter in Venera imajo svoj sestanek v Vodnarju. Ko bi se videli, bi bil to silno lep prizor. Vidi se pa samo Venera, drugi so preblizu solca, ki stoji koj v sosednjem ozvezdju, namreč v Ribah.

Stalnice nam kažejo v sušcu najlepša ozvezdja. Najkrasnejša med njimi je Orijon, ki se lahko spozna po svojem pasu (tri svetle, v ravni črti stoječe zvezde), Bik (brani podoben) z Gostosevcem, Dvojčka in Voznik s Kozico. Ta štiri ozvezdja stoji skupaj, dve na eni, drugi dve na drugi strani Rimske ceste. V Orijonu so videli stari narodi velikega lovca. V sredi je prepasan (tri zvezde: Jakopova palica); pod pasom je

na desni ena zelo svetla zvezda (Rigel), na levi pa ena manj svetla: tu so njegove noge. Nad pasom je na levi ena zelo svetla zvezda (Beteigenge), na desni ena nekoliko manj svetla (Bellatrix): to so njegova ramena. Nad rameni mu tvori nekaj manj svetlih zvezdic glavo. Od pasu navzdol opaziš zopet v ravni črti tri male zvezdice: to je Orijonov meč. Srednja zvezda v tem ineču — to zapaziš, kadar ni mesca, — je obdana z meglo. Z daljnogledom zapaziš v tej velikanski megli več zvezd. Iz te plinaste megle bo v teku milijonov let pač nastalo še več zvezd, kakor so po mnenju zvezdoznancev nastale vse zvezde. — Tako koraka lovec Orijon po nebu. Zverina, ki jo lovi, je Bik. Za Orijonom tečeta njegova psa. Če potegneš ravno črto skozi Orijonove noge in jo podaljšaš na levo, gre mimo najsvetlejši stalnice Sirija v Velikem psu. Če potegneš ravno črto skozi ramena na levo, bo šla mimo Malega psa, katerega najsvetlejša zvezda se imenuje Prokyon. Ko začne Sirius meseca julija malo pred solncem vzhajati, se začno pasji dnevi. Koliko poezije je v tem nebnem lovu! — Od Dvojčkov proti vzhodu stoji skupina zvezd, ki je podobna s rpu z naprej obrnjeno odprtino. To je del ozvezdja Leva; njegove druge zvezde so postavljene na levo proti vzhodu. Med Levom in Dvojčkoma pa je Rak, ki obstoji iz neznatnih zvezdic in ga zato nevede oči bolj težko najdejo. V tem ozvezdju so na enem kraju zvezde kar na kupu (Sternhaufen), kakor v Gostosevcih. Temu kupu zvezd se pravi Jasli; bistro oko jih najde brez daljnogleda. Proti zahodu od Bika in Gostosevcev svetita dve bolj svetli zvezdici, ki tvorita z drugimi manjšimi zvezdami ozvezdje Ovn. Poleg njega na desni je ozvezdje

Rib, v katerem stoji solnce v drugi polovici sušca. Ozvezdja: Lev, Rak, Dvojčka, Bik, Oven, Ribe tvorijo na nebu polovico tistega pasu, ki se imenuje po grško: zodiakos, t. j. živalski krog, ker je med temi ozvezdji več živalskih imen. Živalski krog je pot, po kateri hodijo solnce, mesec in planeti od zahoda proti vzhodu. Mesec prehodi v 27 dneh, 7 urah, 43 minutah vseh 12 ozvezdij živalskega kroga, ki so poleg prej imenovanih še: Vodnar, Kozel, Strelec, Škorpion, Tehtnica in Devica. Če opazuješ mesec vse dni sušca na njegovem potu po živalskem krogu, se boš prav lahko seznanil z vsemi ozvezdji tega kroga. Hodi namreč v sušcu 1. in 2. (zvečer) skozi Leva, 3. do 5. skozi ozvezdje Devica, 6. skozi Tehtnico, 7. in 8. skozi Škorpiona, 9. in 10. skozi Strelca, 11. in 12. skozi Kozla, 13. do 15. skozi Vodnarja, 16. in 17. skozi Riba, 18. in 19. skozi Ovna, 20., 21. in 22. skozi Bika, 23. in 24. skozi Dvojčka, 25. in 26. skozi Raka, 27., 28. in 29. je zopet v Levu in 30. in 31. se vozi zopet skozi ozvezdje Devica, 23., še podnevi, doide Saturna, pa ga pusti hitro za seboj; 12. pa se sreča z Danico.

Solnce napravi pot skozi živalski krog v enem letu. Njegova pomladna točka je v ozvezdju Rib. Potem gre počasi naprej v isti smeri kakor mesec. 18. junija bo stalo blizu tam, kjer stoji ta mesec Saturn, za 1° bolj proti severu. Mars bo dospel tja, kjer stoji sedaj Saturn, 13. avgusta.

Zasledovati premikanje solca, mesca in planetov po živalskem krogu je vzbujalo že od nekdaj posebno zanimanje pri vseh narodih. Pri tem premikanju se srečavajo imenovana nebna telesa med seboj in z raznimi stalnicami v Zodiaku, kar je tudi že v najstarejših časih vzbujalo pozornost.

V 1. št. 1915 se nahajata temeljiti razpravi škofa dr. A. Mahničarja: »Interkonfesionalizem« poglobljeno na pojedine grane javnogradarstva in »O ljepoti umjetnosti«. Marsikoga bo zanimalo zlasti »Slovensko pismo« prof. dr. Aleša Ušeničnika, ki v njem razpravlja o kulturnem delu med Slovenci v sedanjem času. Enako je času primeren tudi članek dr. Alfirevića »Bistro vidjenje, proricanje i govorjenje tujih jezika«.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Odbit ruski napad v dolini Opor.

Dunaj, 27. februarja. Uradno se objavlja:

Na poljsko-gališkem bojišču so na več krajih živahno grmeli topovi.

V Karpatih se splošen položaj ni izpremenil.

Silovito so se bojevali v ozemlju Tucholka—Wyszkow. Odbiti so bili tu ponovljeni napadi na naše postojanke v dolini Opor po ljutom boju v bližini z velikimi sovražnikovimi izgubami. V naših postojankah je zapustil 9. finski strelski polk, ki je napadal, 300 mrtvih in vsaj enako mnogo ranjenih. Ujetih je bilo 730 mož navedenega polka, ki niso bili ranjeni.

Boji v južnovzhodni Galiciji se bijejo z veliko vztrajnostjo in še trajajo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Splošen položaj neizpremenjen.

Dunaj, 28. februarja. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Na Poljskem in v Galiciji se ni nič bistvenega zgodilo. Bili so se le artiljerijski boji.

V karpatski bojni črti so se bojevali v ozemlju pri Wyszkowu in južno od Dnjestra.

Položaj se zadnje dni ni izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, podmaršal.

IZJAVA VIŠJEGA POVELJSTVA NAŠE ARMADE. — RUSI OBLAČIJO ŽENSKO OBLEKO.

Dunaj, 28. februarja. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Da označimo, kako se Rusi bojujejo, omenjamo, da so streljali zadnji čas ruski vojaki preoblečeni v žensko obleko z dobrih razglednih točk na naše čete. Ta dozdaj še ne izvajani način, da se preoblečijo vojaki ruske armade in da torej oblačijo ženska krila zato, da varajo sovražnika, pač ni slaven. Tisti sovražnikovi oddelki, med katerimi so bili ujeti vojaki, ki so se borili v ženski obleki, pač s to vojno zvijačo niso počaščeni. Samoposebi umljivo je, da se ustrelji vsak sovražnikov vojak, ki ga v taki nespodobni obleki ujamo.

Najvišje poveljstvo armade.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Nove ruske čete proti vzhodni Prusiji.

Berolin, 27. februarja. Iz velikega glavnega stana se poroča: Severozahodno od Grodna, zahodno od Lomze in južno od Praszynsa so nastopile nove ruske čete, ki so napadle. Ob Skrodi, južno od Kolna, smo ujeli 1100 Rusov. Z levega brega Visle se ni nič posebnega poročalo.

Najvišje vodstvo armade.

Nemci zapustili Praszynsz.

Berolin, 28. t. m. (Kor. u.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Severozahodno od Grodna so prodirale včeraj nove ruske sile. Naš protisunek je vrgele Ruse v prednje postojanke trdnjave nazaj. Ujeli smo 1800 Rusov.

Severozahodno od Ostrolenske se je ob Omulevi odbil sovražnikov napad. Premočinim sovražnikovim silam, ki so prodirale z juga in vzhoda proti Praszynszu, so se umaknile naše čete v okolico severno in južno od navedenega mesta.

Najvišje vodstvo armade.

RUSKA URADNA POROČILA.

Budimpešta, 26. februarja. »Az Est« poroča iz Rotterdam: Zadnja petrograjska uradna poročila izvajajo, da napadajo Nemci silovito Plonsk in da izpreminjajo vrhovi nad Plonskem gospodarje. Plonsk zasedejo kmalu Nemci. O bojih v Karpatih ruska uradna poročila več ne zanikajo, da se bore Rusi že povsod na galski zemlji. Zadnje poročilo obvešča, da hočejo Avstrijci zavzeti za vsako ceno železnico, ki vodi v Sanok. Rusi so od galske meje oddaljeni 10 do 18 kilometrov. Najhujši boji se bijejo za Stanislav.

BOJI V KARPATIH.

Budimpešta, 28. februarja. »A Nap« poroča iz Ungvarja: Rusi so zadnje dni severno od užoškega prelaza večkrat napadli naše postojanke. Vsi napadi so se ponesrečili. Na meji bere-

škega komitata smo na več točkah dosegli pomembne uspehe. Našim četam se je posrečilo iztrgati več višin, ki so jih Rusi trdovratno branili. V bojih pri Also- in Felső-Pakonyju smo prisilili sovražnika, da se je pri Dukli moral umakniti do meje. »Magyar Ország« poroča: Od četrtka se v dolinah pri Dukli le redko čuje grmenje topov. Rusi so iz tega dela svoje fronte odpoklicali zelo veliko evropskega vojaštva in ga nadomestili s Cerkezi in Tatarsi. Bajonetni napadi so bolj redki in brezuspešni.

BOJI V DUKLI.

Budimpešta, 27. febr. »Az Est« poroča: V Dukli postaja sorazmerno mirno. Naše čete trajno uspevajo. Severno od Also—Bağonyi smo zopet udrli v neki ruski strelski jarek, ki smo ga obdržali, dasi so ga Rusi napadali. V gorah močno sneži, a premrzlo ni.

Budimpešta, 28. februarja. »Esti Ujsag« poroča: Že tri tedne divjajo boji pri Dukli. Dosedaj se še nobeni stranki ni posrečilo doseči uspehov. Rusi so z veliko premočjo poizkušali prodreti. Njih namen je bil, da bi se polastili železnice Košice—Bogumin (Oderberg). Vendar so se vsi poizkusi ponesrečili. Ruski napadi so se sčasoma pričeli v dolini Ondave. Prišli so do Felső—Viszköze, med tem ko je neka druga ruska kolona prodirala v jugozahodno smer.

RUSKE POSTOJANKE PRED KARPATIH.

Z Dunaja poročajo: Čez Lupkovski prelaz poizkušano forsirati pot proti Sanoku. Rusi stoje med Smolnikom, Tiskowo-Tucholko.

ODBIT RUSKI NAPAD PRI WYSZKOWU.

Budimpešta, 27. februarja. »Az Est« poroča iz Munkača: Poroča se, da so Rusi včeraj na cesti, ki vodi iz Wyszkowa proti severu, ljuto napadli naše čete, ki so iz lahkega odbile napad. Sovražnik je izgubil veliko ljudi. Število ujetnikov je veliko.

BOJI V VZHODNIH KARPATIH.

Budimpešta, 28. februarja. »A Nap« poroča iz Huszta v stolici Marmaros: Včeraj so bili ruski napadi na drugi strani prelaza Torony že daleč v Galiciji s krvavimi izgubami odbiti. Ujetih je bilo veliko Rusov. V Karpatih je zopet zapadel sneg, ki zelo ovira promet. Okoli Stanislava se ni nič novega zgodilo.

V BUKOVINI NI VEČ RUSOV.

Bukarešt, 26. februarja. Pri Bojanu so gromeli več dni silovito topovi. Okoli so Rusi silovito utrdili; več jih je bilo, kakor Avstrijcev, a bili so le vrženi iz svojih postojank. Rusi so bežali čez Prut in se nahajajo 20 km onstran reke.

RUSI BEŽALI NA RUMUNSKO.

Amsterdam, 28. februarja. Dopisnik lista »Daily Chronicle«, ki se nahaja na Rumunskem blizu bukovinske meje, poroča, da so številne ruske oddelke, ki so na begu pred avstrijskimi četami prestopile rumunsko mejo, tam razorožili in internirali.

POLOŽAJ V JUGOVZHODNI GALICIJI.

Budimpešta, 28. februarja. Dopisnik lista »A Nap« poroča iz Lodza: Na meročajnem mestu sem dobil sledča pojasnila o položaju: Na severnem pobočju vzhodnih Karpatov debel sneg zelo ovira operacije. Rusi so zbrali ob Dnjestru močne čete. Položaj je za nas ugoden.

Dunaj, 28. februarja. Trgovci, ki so danes došli iz Kolomeje, pripovedujejo, da so ruski civilni uradniki in žene ruskih častnikov več krajev v bližini Stanislava, kjer so se nastanili, hitro zapustili, ker ruski vojaški krogi sodijo, da svojih postojank pri Stanislavu ne bodo mogli dolgo držati.

BOJ ZA STANISLAV.

Budimpešta, 27. februarja. »Pesti Naplo« poroča: Rusi obupno branijo Stanislav in dolino Dnjester. Če je namreč izgube, so v nevarnosti ruske zveze za zbiranje čet in bi mogli preskrbovati živč svojim četam v Karpatih le po železnici Jaroslav—Rzeszow. Iz Lvova, Tarnopola in Stryja ojačujejo Rusi svoje čete pri Stanislavu. Neugodno vreme, osobito ker je snežilo, vpliva na dogodke pri Stanislavu in v Karpatih, kjer so se bile zadnje dni.

BREZUSPEŠNI RUSKI NAPADI V GALICIJI.

Budimpešta, 28. februarja. »A Nap« poroča: Kjerkoli poskušajo Rusi napadati, so vedno odbiti. Število ujetnikov se viša. V Karpatih je vsled zapadlega snega zveza zelo otežkočena. Okoli Stanislava je položaj neizpremenjen.

USPEŠNI IZPADI IZ PRZEMYSLA.

Stockholm, 27. februarja. Ruski, predvsem petrograjski listi slavé junaštvo branilcev Przemysla. Poročajo, da zadnje dni avstro-ogrské čete ponovno izpadajo in da ruske čete najljutejše napadajo.

ANGLEZI O PRZEMYSLU.

Budimpešta. »Az Est« posnema po »Morningpost«: Rusi pred Przemyslom tudi zdaj ne nastopajo živahno. V trdnjavi je dovolj živeža; civilno prebivalstvo preskrbuje z živčjem vojaštvo. Denar je seveda brez vse vrednosti. V trdnjavi živi 6500 ruskih ujetnikov.

POŽRTVOVALNOST PRZEMYSLSKIH BRANITELJEV.

Budimpešta, 28. februarja. (Kor. urad.) »Budapesti Hirlap« poroča, da so mu poslali iz Przemysla častniki in vojak nekega honvednega polka 864 K 74 vin. z naročilom, naj se denar razdeli vdovam in sirotam padlih ogrskih vojakov.

PRI GORLICAH

so bili, kakor poroča »Magyarország«, v ljuti bitki odbiti ruski napadi. Rusi so izgubili veliko ljudi.

× × ×

NEMŠKO PRODİRANJE PROTI VARŠAVI.

Curih, 27. februarja. »Züricher Zeitung« poroča: Proti trdnjavski črti Kovno-Grodno zdaj lahko Nemci nemoteno prodirajo. Rusom grozi, da se obrne nemška severna armada proti jugu in da odreže ruski glavni armadi pri Varšavi umikalno črto.

NAJVEČJA NEVARNOST VARŠAVE.

Budimpešta, 28. febr. Vojni poročevalec lista »A Nap« je govoril z nekim nemškim letalcem, ki se je pravkar vrnil s poleta nad Varšavo. Pilot, neki nadporočnik, je pripovedoval: Pridemo ravno kar iz Varšave. Šli smo po črti Lovrič—Varšava. Zvečer ob 10. uri smo se dvignili v zrak in leteli s hitrostjo 110 do 115 km na uro v višini 900 do 15 km. Na trdnjavske utrdbe Varšave smo metali bombe za bombo. V Varšavi smo napravili precej škode. Najvažnejše je bilo: Ovirali smo utrdbeno dela in celo fotografirali utrdbe. Ko so nas Rusi zagledali so začeli streljati iz topov, ne da bi nas zadeli.

OPUSTOŠENA VARŠAVSKA OKOLICA.

Krakovski listi poročajo, da je došlo v Varšavo zopet 60.000 beguncev. Rusi so uničili 18 cvetočih občin. Sohačev je kakor izumrt, ostalo le v navedenem kraju le 16 oseb.

CESAR VILJEM ODLIKOVAL HINDENBURGA.

Berlin, 27. februarja. Maršal Hindenburg je imenovan za šefa 2. mazurskega pešpolka št. 147.

IZGUBE V MAZURSKI BITKI.

Berolin, 28. februarja. (Kor. urad.) Uradno se razglasa: Londonski »Zentral News« poroča: Nemški poslanik v Rimu je baje izjavil, da so izgubili Nemci v vzhodni Prusiji mrtvih in ranjenih 100.000 mož. Angleško poročilo pristavlja poročilo, ki je v celoti izmišljeno, da doseženi nemški uspeh ni v nikakem razmerju z žrtvami. Kar se tu navaja, je res, dasi ne v tem smislu, kakor sodi »Zentral News«. Velika naglica, s katero se je poizkušala ruska 10. armada izogniti, da bi jo Nemci ne obkolili, je povzročila, da so se naše čete le na nekaterih delih bojne črte tako približale v boju, kakor so upale v gotovi zavesti svoje premoči. Kjer se je sovražnik ustavil, je podlegel premoči. V tej pozimski bitki, ki ji v vojni povestnici ni enake, smo zmagali predvsem zato, ker smo sovražnika presenetili in prehiteli. Tako se je zgodilo, da naše skupne izgube niso primernemu sijajnemu uspehu zmage. Izgube so nenavadno nizke in ne znašajo niti šestine števila, ki je omenja »Zentral News«. Večino izgub so zadale hitro ozdravljive bolezni, nastale vsleh pohofov, kar ni le razveseljivo, marveč tudi dokazuje, kako brezobzirno odločno se je zasledoval sovražnik. (Nemci so torej v tej bitki izgubili 16.000 mož, Rusi pa do 100.000 ujetnikov.)

POLEG 20. ŠE NEKI DRUGI RUSKI ARMADNI ZBOR UNIČEN.

Amsterdam, 28. februarja. »N. R. Courant« piše: Iz ruskih uradnih poročil se vidi, da sta se od 20. ruskega armadnega zbora rešila še dva polka, da se je pa nasprotno tudi neki drugi ruski armadni zbor iz svojih postojank pri Wirballnu z velikimi izgubami umaknil.

BITKA NA ČRTI NJEMEN—BOBR—NAREV—VISLA.

Rotterdam, 27. febr. »Reuter« poroča iz Petrograda: Boji na črti Njemen—Bobr—Narev—Visla se hitro razvijajo v bitko, ki postaja ena najhujših vojske. »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda, da Nemci najbrže ne nameravajo splošno napasti črte Njemen—Bobr—Narev, ker jo ojačujejo silovite utrdbe in bi Nemci bili vedno izpostavljeni nevarnosti, če bi prodirali proti Varšavi. Ne čudili bi se, če se Nemci v nekaterih dneh umaknejo tja, od koder so prišli.

RUSKA POROČILA.

Kodanj, 28. februarja. Petrograjski listi poročajo, da rusko umikanje ob Njemeni in Visli še traja. Ne sme se pa govoriti o uničenju ruske armade, ker gre le za neobhodno potrebno umikanje. V listu »Nowoje Wremja« izjavlja general Maslow, da Nemci med Bobrom in Njemenom nameravajo isto, kar so poizkušali že septembra meseca, namreč polastiti se železnice Grodna Wilna. Vojni poročevalci pišejo, da je zahodno od Varšave popoln mir. Rusi zbirajo okoli Varšave nove čete.

NA KOLIKO GENIJO RUSI NEMŠKO IN AVSTRIJSKO ARMADO.

Milan, 28. februarja. »Corriere della Sera« objavlja londonska poročila, ki pravijo, da razpolaga Hindenburg v vzhodni Prusiji z nad milijonom vojakov. Nemci nameravajo prisiliti Ruse k odločilni bitki. V ruskih vojaških krogih cenijo število nemških in avstrijskih sil na 49 armadnih zborov, od katerih jih je 22 v Galiciji in na Ogrskem, 12 v zahodni Poljski, 15 pa v vzhodni Prusiji. Pričakuje se novega napada proti Stanislavu.

NOVE RUSKE ARMADE.

Milan, 28. februarja. Pariški »Journal« poroča iz Varšave, da bodo Rusi spomladi poslali na fronto rekrute dveh novih letnikov skupno poldrug milijon mož.

× × ×

OBLEGOVALNO STANJE V SIBIRIJI.

Stockholm, 26. februarja. V Sibiriji je proglasila Rusija oblegovalno stanje.

× × ×

VOJNI DAVEK NA VOZNE LISTKE V RUSIJI.

Berolin, 27. februarja. V Rusiji so na položili na vozne listke 25odstotni vojni davek.

× × ×

ZAPISOVANJE ŽIVIL V PETROGRADU.

Petrograd, 26. februarja. Tu popisejo vse zaloge rži, ržene moke, pšenične moke, ovsu, sena, surovega masla, jajc, soli i. t. d.

× × ×

TUDI V RUSIJI PRIMANJKUJE ŽIVIL.

Petrograd, 27. februarja. (Kor. urad.) »Rusko Slovo« poroča iz Harkova: Mestna uprava se je posvetovala, kako naj se nabavi prebivalstvu moka in premog, ki ga primanjkuje. Premoga je bilo v mestu 19. februarja le še za en teden, ker primanjkuje železniških voz. V guberniji Wjatka zelo primanjkuje živil. V Tiflisu je zmanjkalo papirja.

Pred slankami na Angleškem.

London, 27. februarja. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« izjavi: Nemir med delavstvom v severni Angliji skrbi člane obeh strank poslanske zbornice. Poslanci se čudijo, da napoveduje zdaj do 100.000 delavcev stavko.

K polovanju generala Pau.

»Kölnische Zeitung« priobčuje brzojavko iz Sofije, glasom katere so oficialni bolgarski krogi sprejeli generala Pau z umerno vljudnostjo; govoril je le z vojnim ministrom. Njegovo prizadevanje, da bi bil sprejet na dvoru, se je z utemeljitvijo odklonilo.

Velike demonstracije v Italiji.

Milan, 27. februarja. Dne 25. februarja zvečer je bil v liricnem gledališču napovedan shod združenih intervencionistov: konservativcev, liberalcev, radikalcev, republikancev, sindikalistov in anarhistov, na katerem se je imelo demonstrirati za vojno. Prireditelj je bila dobro pripravljena; na shod so smeli le taki, ki so bili imenoma vabljeni. Ze uro pred začetkom shoda so se na ulicah krog gledališča začeli zbirati tisoči socialistov, ki so demonstrirali proti zborovanju in klicali: »Dol z vojno!« Skušali so udreti v gledališče; ko je postajal naval vedno nevarnejši, so vsa vrata v gledališče zaprli. Mnogi žica je nato vrata in okna razbila in udrila na gledališčne hodnike. V tem trenutku je počilo v sprednji gledališni dvorani več revolverskih strelav, nakar so se socialisti umaknili. Medtem je prihitelo vojaštvo in zasedlo vsa vrata v gledališče ter bližnje okolice. Medtem ko je stalo po bližnjih ulicah in cestah nad 50.000 ljudi, ki so demonstrirali proti vojski, so intervencionisti lahko precej mirno zborovali. Govorila sta poslanca Cappa (republikanec) in Bisolatti (reformirani socialist). Številnemu vojaštvu se je bilo zahvaliti, da so mogli zborovalci po polnoči varno domov, medtem ko so nevturalisti še vedno demonstrirali po ulicah.

V Rimu so imeli nacionalisti in socialisti dne 21. februarja istočasno velike manifestacijske shode. Nacionalisti so po shodu v dvorani Apollo šli k delavskemu domu, kjer so zborovali socialisti. Prišlo je do pretepa. Nacionalisti so napadli socialiste s palicami, stoli, bikovkami in jih izrinili iz dvorane. Tudi v Florenci, Ankoni in Turinu so se vršili shodi. Povsod so se stepili socialisti in nacionalisti. Ranjenih je veliko oseb.

RIMSKO VSEUČILIŠČE RADI DIJAŠKIH NEMIROV ZAPRTO.

Rim, 27. februarja. Radi ponovnih dijaških demonstracij, ki so večkrat povzročile nemire na univerzi in na cestah, je rektor Tonelli v sporazumu z akademskim senatom odredil, da se prekinejo predavanja in učilišče do preklica zapre.

PREPOVED ITALIJANSKE VLADE.

Frankobrod n. M., 27. februarja. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Rima, da je vlada prepovedala častnikom sodelovati pri časopisih kot ocenjevalci vojnih dogodkov.

Glasovi o Italiji.

Dunajska »Zeit« poroča, da v Italiji vlada veliko razburjenje, ker se nekaj sliši, da hoče Angleška zapreti Gibraltarsko ožino in tako preprečiti 50 italijanskim ladjam, da bi pripeljale ameriško žito v stradalajočo Italijo. Zaprtja morske ožine bi tudi zelo otežila Italiji dovoz premoga. Znano je, da je italijanska vlada pred kratkim sklenila zelo omejitelno železniški promet, da tako varčuje s premožem. Odgovornost za zgorajšnje vesti prepuščamo listu »Zeit«.

Iz Italijanske zbornice.

Rim, 26. februarja. Ministrski predsednik Salandra je koncem seje naznanil, da je z ozirom na žalostne dogodke v Reggio d'Emilia ministrski svet sklenil, da se prepovedo tudi zasebni shodi, da se prepriči državljanska vojska. Dežela se mora čuvati pred vsakim nečistim vplivom iz inozemstva. Ne ve, če bo moral narod na vojsko, a če se pozove, sledi složno ukazom domovine in kralja.

Italija proti Srbiji.

Solija, 27. februarja. »Mir« poroča: Italijanska vlada je obvestila srbsko vlado po svojem poslaniku v Nisu, da Italija ne bi mirno trpela, če vpadejo Srbi v Albanijo in prodirajo proti Jadranskemu morju. »Mir« pristavlja: Umevno je, zakaj da Srbi ne prodirajo več v Albanijo.

60 bojnih ladij zaveznikov pred Dardanelskim.

Milan, 27. februarja. »Secolo« poroča, da so Francozi in Angleži priredili svoje opiralnice za operacije brodovja proti Dardanelskim na nekem grškem otoku. Avstro-Ogrski in Nemčiji je izjavila Grška, da je preslaba, da bi to preprečila.

OBSTRELJEVANJE DARDANEL MINULI PETEK.

Milan, 27. februarja. »Italia« poroča iz Aten: Včeraj ob 10. dopoldne je pričelo obstreljevanje dardanelske utrdbe 22 velikih oklopnih in 20 torpednih rušilcev. Iz treh letal so iz višine 1000 metrov prej metali na utrdbo zažigalne granate, ki so zažigale. Obstreljevali so predvsem utrdbo Orkanje in Kamkalessi. Streljali so iz več kakor 150 topov. Izstrelili so 2000 streliv. Brodovje so ojačali tri francoske bojne ladje velikanke. Iz Tenedosa se poroča: Pred Dardanele sta došla dva velika transporta čet. Spremlja jih 10 pomožnih križark. Pred Dardaneli stoji zdaj nad 60 ladij.

ZAVEZNIŠKO BRODOVJE OBSTRELJEVALO DARDANELSKO UTRDBO FED EL BAHR.

Carigrad, 27. februarja. (Kor. urad.) »Agence Telegraphique Milli« poroča: Turški glavni stan obvešča, da je sovražnikovo brodovje obstreljevalo v velikih presledkih utrdbo Fed el Bahr, ki leži ob vhodu v Dardanele.

OBSTRELJEVANJE DARDANEL.

Carigrad, 28. februarja. (Kor. ur.) Dardanelski sovražnik ni nič obstreljeval Dardanel.

Carigrad, 28. februarja. (Kor. ur.) »Tarin« izve o obstreljevanju fortov Orhanil, Kumkale, Sedil-Bahr in Ertogul v Dardanelskih dne 25. februarja: Turške izgube so znašale samo 12 mrtvih. Oklopna križarica »Agamemnon« in nekaj drugih sovražnih ladij je bilo poškodovanih. Na neki ladji je izbruhnil ogenj.

POMORSKI BOJI NA ČRNEM MORJU.

Budimpešta, 26. februarja. »A Nap« poroča, da so turške križarke napadle 4 ruske ladje in jih podile v Novorosijsk, kamor sta došli se dve ruski ladji. Ruskim ladjam na pomoč je prihitelo neko drugo rusko brodovje, a turške križarke so izginile v večerni megli.

RUMUNIJA IN DARDANELE.

Pariz, 28. februarja. »Echo de Paris« poroča iz Londona: Vsled izjav ruskih državnikov, ki so v Bukareštu povzročile vznemirjenje radi morskih ožin, če jih zasedejo Rusi, je ruska vlada zagotovila Rumunijo, da bo varovala gospodarske koristi Rumunije.

Obnovljena ustava na Portugalskem.

Madrid, 27. februarja. 20. t. m. se je obnovila na Portugalskem ustava. Prejšnji portugalski kralj se je mudil osem dni na Španskem. Ko se je izjavila vstaja častnikov v Lizboni in v Oportu, se je vrnil s kraljico na Angleško.

Boj na Severnem morju.

Amsterdam, 27. februarja. Moštvo parnika »Maasstrom« je čulo v četrtek ob 11. dopoldne na Severnem morju močno grmenje topov. Videli so tudi več angleških torpedov, ki so plule proti severu.

Japonska proti Kitajski.

JAPONSKO - KITAJSKA POGAJANJA.

London, 28. februarja. (Kor. ur.) »Times« poroča 26. t. m.: V današnji kitajsko-japonski konferenci so izjavili kitajski pooblaščenca, da so voljni odpreti nekaj pogodbениh pristanišč v Shantungu, kraji naj se določijo poznejši čas. Upa se, da Japonska odgodi pogajanja na čas, ko se konča vojska. Japonci so odklonili kitajske predloge, ki so zahtevali, naj Japonska izpolni, kar je baje obetala, da vrne Kitajski Tsingtau, da se obnovi status quo v Shantungu, da se umaknejo japonske posadke in da se obnovi železnice in brzojavi. Japonski pooblaščenca pritiskajo na Kitajsko, naj pripozna Japoncem izjemno stališče v južni Mandžuriji, v vzhodni in v notranji Mongolski. Kitajski izjavlja, da žele v navedenih pokrajinah Japonci zagospodariti in če bi priznali, kar zahtevajo Japonci, bi se navedene pokrajine zaprle trgovini in industriji drugih pogodbениh držav.

London, 27. februarja. »Daily Telegraph« poroča 25. februarja iz Pekinga: Japonsko-kitajska pogajanja se ugodneje nadaljujejo, kakor so pričakovali. Pooblaščenca obeh držav so se o nekaterih točkah že sporazumeli. Kitajski so priznali, da se vprašanja o Šantungu in Kiaočavu rešijo po vojski.

JAPONSKA BI ZOPET RADA KUPILA FILIPINE.

Iz Kodanija se poroča: »Rječ« poroča iz Tokija: Gotovi politični krogi opozarjajo vlado, da je sedaj prišel čas, da se sproži zadeva radi nakupa Filipinov od Amerike. Na ta način bi se najlepše rešilo japonsko izselniško vprašanje. Menijo, da bo Amerika sedaj temraje privolila v japonski nakupni načrt, ker so Filipini, odkar so se vzele Nemčiji njene kolonije v Vzhodni Aziji in Južnem morju, izgubili vsak strateški pomen.

JAPONSKA PREPOVEDALA POROČATI O ARMADI.

Kolin, 27. februarja. Iz Petrograda se poroča, da je japonska vlada prepovedala časopisju pisati o vojaških zadevah in da je uvedla preventivno cenzuro.

JAPONSKA ODKLANJA POSREDOVANJE AMERIKE.

Milan, 27. februarja. Tujašnji listi poročajo iz Tokia: Vladni »Kokumin slubon« objavlja uradno izjavo, da Japonska ne trpi posredovanja kake tretje velesile v japonsko-kitajskem sporu.

KITAJSKA VLADE OPOZARJA VOJAKE, NAY NE NAPADAJO JAPONCEV.

Petrograd, 27. februarja. (Kor. urad.) »Rusko Slovo« poroča 19. februarja iz Daljnega: Kitajska vlada je ukazala generalnim svetnikom, naj zadržujejo vojake, da ne bi napadali Japoncev.

KITAJSKA VLADE ODPOTOPI.

Genf, 27. februarja. Iz Petrograda se poroča, da je odstopilo kitajsko ministrstvo.

Podmorski boji proti Angliji.

DELO NEMSKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

London, 26. februarja. »Times« poroča, da se je 24. t. m. potopil pri Eastbourne neki neznan parnik.

London, 26. februarja. Med Rydom in Prestoanom so našli včeraj ostanke parnika »Raithmoore«.

NEMCI POTOPILI ANGLEŠKI PARNIK.

Stockholm, 26. februarja. Iz Londona se poroča: Včeraj so Nemci v Kanalu zopet potopili neki angleški parnik.

ANGLEŠKI MORNARJI NOČEJO NA MORJE.

Kodanj, 28. februarja. (Kor. ur.) »Politiken« poroča: Angleški listi obveščajo, da je zasidranih v rekah Tyme, Humber in Themse nad 130 ladij, ker moštvo noče odjadrati na morje.

ZOPET IZGUBLJEN ANGLEŠKI PARNIK.

Amsterdam, 27. februarja. Pri Almarichu so našli rešilni pas 2784-tonskega angleškega parnika »Wehcawken«. Sodijo, da je parnik izgubljen.

TORPEDIRAN ANGLEŠKI PARNIK.

Pariz, 27. februarja. (Kor. ur.) »Matin« poroča iz Dieppe, da je bil torpediran neki angleški trgovski parnik pri St. Valery sur Somme.

POVIŠANO POMORSKO ZAVAROVANJE V AMERIKI.

New-York, 28. februarja. (Kor. urad.) Vojna posredovalnica je povišala zavarovalnino blagu, namenjenem v London, Liverpool in Glasgow za 1/4% do 1%. Ladje zavarujejo za potovanje v Nemčijo in nazaj s 4% do 6% in za netihotapske tovore s 3% do 5%.

FRANCOSKA KRIŽARKA ZAPLENILA PARNIK »DACIA«.

Berlin, 28. februarja. (Kor. urad.) »Berliner Zeitung am Mittag« poroča iz Amsterdama, da je ustavila v Kanalu neka francoska križarka z bombam naloženi parnik »Dacia« in ga odvedla v Brest.

Španska namerava posredovati.

London, 27. februarja. »London News« in »Times« poročajo iz Barcelone: Španski ministrski predsednik je izjavil, da je Španska poklicana, da posreduje med državami, ki se vojskujejo. Časopisju poroča, naj piše nepristransko o vojski, kakor je tudi vlada nevtralna.

Razna poročila.

WILSONOV KANDIDAT V ČIKAGU PODLEGE.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Čikaga: Wilsonov kandidat za mesto župana v Čikagu, Harrison, je podlegel pri prvotnih volitvah. Vrgli so ga Nemci.

BOMBA NA PLESIŠČU.

Znani bombni napad je povzročil dalekosežne posledice. Ministrski predsednik Radoslavov je prišel v poslopje varnostne policije. Spremljali so ga policijski prefekt Mavrodiev, mestni poveljnik in zastopnik državnega pravnika. Pisarno generalnega nadzornika varnostne policije Stojlova so zapečatili uradno. Suspendirali so Stojlova in več policijskih komisarjev in jih zaprli, kar je vse presenetilo.

DEMONSTRACIJE V SOFIJI.

»Az Est« poroča iz Galaca: Po neki sofijski vesti je v torek demonstriralo pred srbskim poslanilstvom več tisoč ljudi. Slišali so se klici: »Doli z ubijalci«. Pred črnogorskim poslanilstvom se je tudi demonstriralo. Cesta k ruskemu poslanilstvu je bila zaprta. Pred avstrijskim poslanilstvom se je pela naša himna.

JAPONCI KOT ANGLEŠKI POLICISTI V SINGAPORE.

Petrograd, 27. februarja. (Kor. urad.) »Rječ« poroča iz Singapora 20. februarja: Japonski vojaki so zasedli vojašnice vstajskih indijskih čet in zasledujejo indijske vojake, ki beže.

Dnevne novice.

— Dr. Körber v Zagrebu. C. kr. kor. urad poroča, da je dr. Körber obiskal v Zagrebu bana. Posetil je skupni finančni minister nadškofa dr. Bauerja in se skupno z banom ogledal Zagreb in okolico.

+ Zadržna zveza ima svoj občni zbor dne 10. marca 1915 v Ljubljani.

+ Šol ne zapro predčasno. C. kr. kor. urad razglasa: Glede na poročilo, češ, da namerava naučna uprava zapreti vse javne učne zavode v Avstriji že koncem meseca majnika, izjavlja korespondenca »Austria«, pooblaščenca od merodajne strani, da se v naučnem ministrstvu niti ne govori o tem, da bi šole zaprli prej, kakor vsako leto.

— Skupni finančni minister dr. pl. Körber in sekčni načelnik pl. Taloczy sta se vrnila danes dopoldne na Dunaj nazaj.

— Ponovno cesarsko priznanje se je izrazilo nadporočniku Rudolfu Knež, 17. peš., cesarsko pohvalno priznanje pa poročniku Ivanu Zwenkl, 87. peš.

— Sveti vojni misijon, ki so ga priredili na Dunaju v cerkvi sv. Stefana na željo kardinala nadškofa dr. Piffa, se je 28. februarja slovesno zaključil. Prišel se je 13. februarja. Kardinal, ki še ni popolnoma ozdravel, se ni mogel udeležiti konca svetega misijona. Tisoče vernikov je napolnilo krasno razsvetljeno cerkev sv. Stefana. Končni govor je govoril jezuit pater Kolb. Govoru je sledil sv. blagoslov in zahvalna pesem.

— K popisovanju žita in moke. Uradno se nam poroča: Notranjemu ministrstvu se je naznanil slučaj, ko je v neki občini neki občinski organ strankam baje naravnost ali nenaravnost priporočal, naj svoje zaloge popolnoma ali deloma zamolče, da bi se skupna zaloge v občini izkazala za manjšo nego je v resnici. Tako postopanje bi obsegalo najmanj sokrivdo dotičnega organa pri prestopku § 32. cesarske naredbe, v gotovih okoliščinah pa celo zločin zlorabe uradne oblasti ter bi se najstrožje kaznovalo. Zato je treba pred takimi kršitvami dolžnosti nujno svariti, o čemer se pripominja, da je oblastem naloženo, da najstrožje izvajajo določbe cesarske naredbe. Ne more se dovolj opozarjati na važnost teh predpisov in na dotične stroge kazni; zlasti se ponovno opozarja na določbe § 13. cesarske naredbe, glasom katerih zaloge, ki se prikrijejo, zapadejo v korist države in to seveda tudi potem, če so se te zaloge naznanile samo delno.

— 87. pešpolk pohvalil maršal nadvojvoda Friderik. V Karpatih sta 5. in 7. stotnija 87. pešpolka obkolili sovražnika z desne strani in ga vrgli z bajoneti. Za to junaštvo je pohvalil polk maršal Friderik sam.

— Vojna dekoracija redu železne kro-ne III. razreda je podeljena vpokojenemu polkovniku Edvardu Zuber, poveljniku 36. črnovojniškega bataljona.

— Za vojnege kurata je poklican gos-pod Jernej Hafner, mestni kaplan v Kranju.

— Umrli je v soboto v Spodnji Šiški 70 let stari zasebnik g. E v g e n V i l h a r, bivši graščak na Kalcu, sin pokojnega slovenskega pesnika in buditelja Miroslava Vilharja in brat skladatelja F. S. Vilharja.

— Nova skladba. Ravno kar je izšla najnovejša Foersterjeva časa toliko primerna skladba »Molitev pred bitko«, (kantata za moški zbor) o kateri piše strokovnjak g. St. Premrl v »Cerkv. Glasbeniku« sledeče: »Skladba ima trajno vrednost, ne le sedaj ob vojski, temuč tudi v zaželenem miru pride glasbenim prireditvam v prid. Pa še nekaj: Efektna fugeta in slavnostni konec skladbe naredita na orglah velik vtis, ako se končni stavek »pleno organo« igra v obeh rokah triglasno v podvojenem stavku z obligatnim pedalom.« Gosp. skladatelj namerava izdati skladbo tudi v posebnih iztisih in sicer kar v partituri, kar bodo peveci gotovo z velikim veseljem pozdravili, ker bodo imeli pregled čez vso skladbo. Ker pa stavek ostane v tiskarni le še do dne 5. marca, opozarjamo vse srednješolske in društvene zbore, kakor tudi vse posamezne ljubitelje lepe pesmi na to veličastno skladbo, ki se pozneje, ko bi jo radi dali ne spored, morebiti ne bo več dobila. Partitura bo stala le 40 vinarjev (brez poštnine), ako se naroči več kot deset izvodov pa samo po 30 vin. Število partitur je treba takoj naročiti ali v »Zadrugi tiskarni« ali pa pri skladatelju samem.

— Srebrna brabrošna svetinja II. razreda je podeljena naredniku Francu Stajer, četovodji naslovnemu naredniku Francu Pistotnik, poddesetniku Jožetu Zupan in pešcem 17. pešpolka Ivanu Pasar, Alojziju Peternel in Francu Petrič. Pri 5. dragon-skem polku so bili z isto svetinjo odlikovani: četovodja Lovrenc Furlan, desetniki Avgustin Krenn, Ivan Peternel, Friderik Reiter in dragonci Franc Jamnik, Anton Knez, Franc Rant, Marka Šepce, Franc Vengust, Karel Wiese, Ivan Žnidarsič in Simon Zupančič.

— Dr. Boris Zarnik je imenovan izrednim profesorjem za zoologijo na vseučilišču v Würzburgu.

— Nagle smrti je umrla včeraj gospodična Zofija Droč iz St. Petra, učiteljica na Banjšicah.

— Slike »Ilustriranega Glasnika« št. 27.: Beg premagane ruske čete iz galiske vasi. — Rusko topništvo napadeno od Avstrijcev v Karpatih. — Prvi avtomobil s kapelo na zahodnem bojišču. — I. gospodinjstva šola »Slov. Straža« v št. Rupertu na Koroškem. — Avstrijski motorni možnar v strelskem položaju. — Novi tipi avtomobila. — Ob uri molitve. — Grob franktirerja v Belgiji. — Jožef Videnšek. — Fran Jesenko. — Matija Zajec. — Janez Vidmar. — Janez Černe. — Franc Pižmoht. — Orožn. mojster M. Presečnik. — Četovodja Jožef Rajk. — Janez Vošinek. — Četovodja Srečko Kodrič. — Bratranca Ivan in Anton Veber iz Brne na Koroškem. — Čedni običaji med mohamedanci. — Junaki ognja. — Zakavkaško bojišče. — Prizor iz bojov pri Suasonu. — Duhovska služba v bol-

niškem vlak. — Ljubljana: Skupina ranjencev v šentjakovski šoli. — Zabava nemških in angleških vojakov v zakopih. — V Pzemislu ujeti ruski zrakoplov.

— **Odlikovani Trbovljčan.** 26. februarja so podelili v mariborski bolnišnici četovodji Vincencu Kurentu, 7. lov. bat., srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda. V Galiciji je 12. decembra vzel sovražniku eno strojno puško. Svetinjo mu je pripel poveljnik bolnišnice dr. Hubinger. Odlikovanec se je ginjeno zahvalil.

— **Poslanec Breiter zopet v Lvovu.** Državni poslanec Breiter, katerega so na povelje grofa Bobrynskega aretirali in poslali v Rusijo, je na potu težko zbolel. Pripeljali so ga nazaj v Lvov v vojaško bolnico, kjer ga stražita dva agenta »Ohrane«. V slučaju, da bi Rusi zapustili Lvov, morajo Breiterja ne glede na njegovo zdravstveno stanje odpeljati v Rusijo.

— **Italijanskim častnikom je prepovedano v časopisju kritikovati vojne dogodke.**

— **Cene piva so danes 1. marca 1915** povišali na štajerskem za 4 vinarje liter. Niževavstrijške pivovarne so povišale cene piva za tri krome pri hektolitru.

— **Povišane cene lesa.** Sedmograški lesni kartel je zelo povišal cene lesu. Povišati jih namerava tudi zgornje-ogrski lesni kartel.

— **Spominske plošče za v vojni padle vojsake.** »Našinec« poroča, da je olomuški knezonadškof kardinal dr. Bauer pozval vse župne urade svoje škofije, da skrbijo za to, da se v cerkvah postavijo spominske plošče za imeni vseh onih župljanov, ki v sedanji svetovni vojni prelijejo svojo kri.

— **Svoje »Lege nazionale«** se spominjajo Italijani ob vsaki priliki, ob veseljih in žalostnih trenutkih. Italijanski listi dan na dan izkazujejo darove za »Legos« — mi Slovenci pa smo skoro pozabili na svojo »Slovensko Stražo«!

— **Nič češkega na Ogrskem?** Pod tem naslovom poroča praška »Union«: Budimpeštanski »Slovenski Denik« naznanja, da slovaški listi sedaj ne smejo priobčevati nobenih čeških člankov ali izveščkov iz čeških listov, marveč jih morajo predstaviti na slovaški jezik.

— **Avstrijske zdravnice v vojni službi.** Škoro vse avstrijske zdravnice delujejo v vojni službi. Dr. grofica Friderika Marschal in dr. grofica Marija Defours sta kot polkovni zdravnici s sanitetnimi kolonami odinili na bojno polje. Mnogo drugih deluje po bolnišnicah za ranjence. Dr. Klara Reiniger, ki je delovala na prosekuri brnske deželne bolnišnice, je bila pred kratkim imenovana za voditeljico bakteriološke postaje v karantenskih bolnišnicah v Mährisch-Weiskirchen, kamor se sprejemajo v opazovanje vse s severa prihajajoče sumljive vojske in civilne osebe. V Lvovu je kot voditeljica vojaškega lazareta delovala dr. Marija Poganowska, dokler niso Rusi zasedli mesta; o njeni nadaljnji usodi se ničesar ne ve. Dunajske zdravnice so se skoraj vse prostovoljno oglasile za službo v bolnišnicah za kolero.

— **Iz tira skočil je 26. t. m. med Trbovom in Belo pečjo stroj vlaka.** Z Jesenic so odposlali na pomoč vlak.

Preprečena zarola španskih anarhistov.

Madrid, 27. februarja. (Kor. ur.) Iz Cadixa se poroča: Španske oblasti so prijele na parniku »Teodore llerente« štiri anarhiste, ker so pripadali nevarni skupini anarhistov, ki se je zarotila proti španskim oblastem.

Spanci ojačijo svoje vojno brodogradnjo.

Pariz, 27. februarja. (Kor. ur.) »Temps« poroča iz Madride: Španska zbornica je sklenila, da se zgradi štiri križarke, 6 torpednih rušilcev, 23 podmorskih čolnov, 3 topničarke in 18 obrežnih oklopnih. V Cartagena zgradi popravilnico ladij.

Iz vojne.

Cesarska prvoobhajanka sredi med junaki.

Nadvojvodinja Matilda, najmlajši otrok cesarjeve hčere gospe nadvojvodinje Valerije in nadvojvoda Franca Salvatorja, je bila nedavno pri prvem sv. obhajilu. Osemletna deklica se je pripravljala na to slovesnost s tridnevni duhovnimi vajami, ki sta se jih udeležila tudi mati Valerija z družino. Srečna ura je prišla. Cesarjeva najmlajša vnukinja je pristopila k mizi Gospodovi, z njo pa tudi vzvišena družina. Potem pa — ganljiv prizor — se je približala k angelski mizi tudi dolga vrsta ranjencev, med njimi nekateri

oprti na berglje, drugi z obvezano roko ali glavo. Cesarska prvoobhajanka sredi med junaki! Bili so to ranjeni vojaki, ki jih je nadvojvodinja sprejela v oskrbo na svoj grad Wallsee. Ranjence obiskuje in obvezuje dan na dan Valerija sama. Hoditi smejo v cesarsko kapelo k sveti maši ter molijo skupno s cesarsko hčerko sv. rožni venec. Lep zgled krščanske ljubezni!

Ruski glavni stan

se nahaja v krasnem vlak. kojega notranjost je temnomodro barvana. Vlak je skrit v smrekovem gozdu, nedaleč od železniške postaje, s kojo je zvezan s tirom, napravljenim nalašč v ta namen. Neki list v Zenevi pripoveduje, da vlak ne stoji vedno na istem mestu, zavarovanem z mejami in stražami. Če dogodki zahtevajo in generalisimus Nikolajevič hoče opazovati kako postojanko ali pa se sestati s poveljnikom kake večje skupine, tedaj vleče vedno pripravljena lokomotiva glavni stan tja, kamor je ravno treba. Ko je izlet končan, se vrne ves stan zopet v svojo ograjo: uradne sobe, arhiv, restavrant, častniki generalnega štaba, služabniki itd., cela naselbina. Poleg velikega kneza Nikolajeviča sta najznamenitejši osebi ruskega glavnega stana sledeči: načelnik generalnega štaba Januškovič, resnega, a skoro mladeniškega obraza, in pa generalni kvartirni mojster Danilov, znan med častniki kot »Črni Danilov«.

Kaj vojaki pišejo.

Predvsem Vas prisrčno pozdravim in se Vam prav lepo zahvalim za pismo in sobotni »Slovenec«. Jaz sem, hvala Bogu, zdrav. Že mesec dni smo na enem mestu. Mraz in sneg sta naša zvesta spremljevalca. No pozimi ne moremo drugega pričakovati. Po par dni sem v fronti, po par dni pa zopet v zapušeni kmetijski koči. Dnevi in meseci nam minevajo hitro. Kar misliti si ne morem, da sem že šest mesecev in več v vojni. Ne vem, če je tudi Vam ta čas tako hitro minil. Škoda, da Vam ne morem svojega podzemeljskega stanovanja pokazati. Videli bi moje ognjišče, dimnik, okno, vrata, tri v trame zabite: želje za obešanje kuhinjske posode. Kuham le ponoči, po dnevu nam ne pripuščajo sovražne puške, grozne granate in strašni šrapneli. Ravno včeraj so mi Rusi poslali en bonbon v podobi granate prav pred vrata. Zasula mi je okop in zdrobila okno. Ljuba mati, ne trepetajte toliko zame, saj bo vse minilo, pa bom spet pri Vas doma. Kar težko mi je, da toliko trpite zaradi mene. Bogu sem se izročil, kar On stori, vse prav stori. Upam, da me ne bo zapustil, da me bo še nadalje varoval, in da se bomo zopet videli zdravi in nad vse veseli. Z Bogom. Vaš hvaležni sin Jože.

Dne 3. februarja: Najprvo Vas lepo pozdravim čez hribe in doline in se Vam prav lepo zahvalim za vse, kar ste mi poslali. Radoveden sem, kako je kaj doma in zato sem tako vesel vsake dopisnice z doma. Vsako večkrat preberem. Zdaj se vsi vojaki samo »velike poštee« razveselimo. Vsi paketi so prišli. Najbolj sem hitel, da sem se preoblekel. Rabil sem vsa sredstva proti ušem in tako Vam povem, da me več kakor mesec dni nič več ne mučijo in žro. Vse imam shranjeno v nahrbtniku. No je pa tudi tako težak, da bi ga težko nosil na napornih marših. A ravno prav mi pride, da že več nego pet tednov nisimo delali dolgih maršev. O priliki mi pošljite kakšen »Slovenec«, jako ga pogrešam, ker sem ga prej redno vsak dan bral. Ko ga preberem, ga dam drugim slovenskim fantom in možem, ki hlastno sežejo po njem. Bog ohrani Vas in mene, da se bomo še videli. Z Bogom. Vaš sin Tone.

Danes sem bil v vaški cerkvi. Imel sem opraviti v vasi, pa sem stopil še malo v hišo Gospodovo. Prosil sem Boga, da bi se že kaj kmalu vrnil domov. Ko sem tako klečal pred oltarjem, zatopljen v molitev k Materi božji, je stopila k meni priletna gospa in mi je podarila mično in lično molitveno knjižico, ki je natisnjena nalašč za vojske v vojni. Zahvalil sem se ji za krasno knjižico in takoj molil iz nje več vojnih molitev. Povedati ti moram, da je ta knjižica že drugi dar pred oltarjem Matere božje. Ko sem namreč enkrat tudi tako pred oltarjem Matere božje klečal in molil, mi je neznan gospa dala lepo svetinjo s podobno brezmadežne Device Marije. Draga moja žena, nisem res srečen. Zmeraj mislim nate in otroke. Bog daj, da bi vas že kaj kmalu videl. Zdaj šele spoznavam, kako srečen sem bil pri vas. No, če bo božja volja, bom prišel

zdrav domov, kakor si lahko ti in jaz želiva. Do tedaj pa z Bogom, zlata moja ženica! Do groba ti zvesti France.

Ljubljanske novice.

Ij Smrtina nesreča dijaka na lovu. Zopet moramo beležiti žalosten, pretresljiv dogodek — smrt mladega, nadejnega dijaka vsled neprevidnega ravnanja s puško. Šestnajst let stari petošolec tukajšnje I. drž. gimnazije **Edvard Marinko**, brat g. prof. dr. Marinka iz Kranja, je šel v soboto domov na Dobrovo. Domenil se je z nekaterimi dobrovskimi fanti, da gredo na lov na vervece. Dobili so neke neko ameriansko puško in odšli so na lov. Puško je nosil mladi Marinko, ker je bil mnenja, da se najbolj izpozna na puško. Zadnji čas je namreč obiskoval strelske vaje. Med potjo je pa lovska družba opazila, da je nekaj pozabila. Marinko se je s puško vrnil, da prinese pogrešeno. Oglasil se je v gostilni pri Gorjančevih ob Tržaški cesti blizu Brezovice. Ondi se je razgovarjal z domačimi in s klicem »Z Bogom« je hotel odhiteti naprej. Pri tem se je pa tako okrenil, da se mu je puška, katere mehanizma pač ni poznal izprožila in strel je šel nesrečnežu v glavo. Marinko se je takoj nezavesten zgrudil. Peljali so ga takoj v deželno bolnico, med vožnjo v bolnico je pa — umrl. Pokojnik je bil vesten, marljiv dijak. Nesrečni slučaj s puško mu je pretrgal nit mladega življenja. Bog tolaži vesploščovano rodbino Marinko, ki je tako nepričakovano izgubila svojega ljubljence.

Ij Konveniat. Redni sestanek katehetov v sredo, dne 3. marca ob šestih zvečer v posvetovalnici Kat. tiskarne. Na vrsti: Praktična kateheza.

Ij Ruski ranjenec umrl v Ljubljani. V deželni bolnici je umrl ruski ranjenec. Rebanka Pantilej iz Olhovka, gubernija Jekaterinoslav, vojak ruskega 193. pešpolka. Bil je ujet v Karpatih in je imel strel v trebuhu. Pokopali so ga danes popoldne ob spremstvu v Ljubljano došlega pravoslavnega duhovnika.

Ij Umrl so v Ljubljani: Mihael Palouč, poštni poduradnik, 62 let. — Marija Zintl, hči železniškega sprevodnika, 2 dni. — Fran Medič, pešec 27. domobranskega pešpolka. — Ivan Kellner, rejenc, pol leta. — Sestra Friedberta Papež, usmiljenka, 40 let. — Valentin Rupnik, orožniški postajevodja v pok., 38 let. — Fran Srebotnjak, kontoristov sin, 5 mesecev. — Pavlina Pompe, zasebnica, 62 let. — Fran Žargi, zasebnik, 55 let.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Francoski napadi v Champagni.

Berlin, 27. februarja. Iz velikega glavnega stana se poroča: V Champagni so obnovili Francozi včeraj in danes ponoči z močnimi silami svoje napade. Na posameznih točkah se še bojujejo; drugod se je odbil napad. Severno od Verduna smo napadli del francoskih postojank. Boj še traja. Z ostalih bojišč se ni poročalo nič bistvenega.

Najvišje armadno vodstvo.

Nemški uspeh v Vogezi.

Berlin, 28. febr. (Kor. u.) Wolffov urad poroča iz glavnega stana:

V Champagni je tudi včeraj sovražnik nadaljeval svoje sunke. Napadi so se odbili v polnem obsegu.

Južno od Malancourta (severno od Verduna) so osvojili z navalom več postojank, ki so ležale ena za drugo. Izjalovili so se slabi francoski protinapadi. Ujeli smo 6 častnikov in 250 mož ter zaplenili 4 strojne puške in en metalec min.

Na zahodnem robu Vogezev smo pri Blamont — Bionville vrgli po ljutih bojih Francoze iz njih postojank. Naš napad je dosegel črto Verdinal Bremernil — vzhodno Badonviller — vzhodno Cellos: sovražnika smo za 6 km potisnili nazaj v širini 20 km. S težkimi izgubami se je izjalovil sovražnikov poizkus, da zopet osvoji zemljo, ki jo je izgubil.

Ravnatoko so bili odbiti sovražnikovi sunki v južnih Vogezi.

Najvišje vodstvo armade.

Boj za Reims.

Rotterdam, 27. februarja. Pri Reimsu se zopet silovito vojskujejo. Francozi so močno napadali nemške postojanke; v Parizu trde, da z različnim uspehom. Zdi se, da se tam še vojskujejo. Francozi so napadli Nemce, ko so obstreljevali Reims in ga močno poškodovali. Sodi se, da je ukazalo vodstvo francoske armade krvavi napad pod pritiskom javnega mnenja. Kadar namreč Nemci streljajo na Reims, postane francosko časopisje nestrpno; ugledni vojaški kritiki grajajo francosko višje poveljstvo. Zdaj je bilo razburjenje še večje, ker je došlo veliko beguncev iz Reimsa v Pariz.

Francoska uradna poročila.

Genf, 27. februarja. Francosko poročilo dne 26. t. m. izjava: Belgijska ar-

mada je zopet osvojila mal del jarka, ki ga je kratko dobo izgubila. Angleži so odbili neki nemški napad v Belgiji in so pridobili kakih 100 metrov drugje ob cesti, ki vodi v La Bassée. Nemška artiljerija precej deluje v dolini Aisne, a popolne jo je prisilila naša artiljerija, da je umolknila. V Champagni izrabljamo svoje napredovanje. Pridobili smo zemljo v gozdu severnozahodno od Perthesa; severno od Le Mesnil-les-Hurlus se nadaljuje boj. V dolini Maas in sicer v Iumelles d'Orties smo uničili postojanke strojnih pušk in sovražnikove jarke. Napredovali smo zopet v Bois Brulé in v gozdu Apremont. Pregnali smo Nemce iz več zveznih točk med nemškimi jarki. Sovražnikove izgube so resne; popustil je veliko obrambnih del in orodja.

Zvečer se je poročalo:

Na celi bojni črti grome topovi. V Champagni smo zopet napredovali. Došli smo severno od Le Mesnila; vzeli smo namreč dve zapovrstni črti jarkov do skrajne po Nemcih zasedene višine. Na zahodu smo osvojili znaten del sovražnikovih črt. Na črti od Argonno do Vogezev ni nič novih poročil.

Berolin, 27. februarja. »Berliner Börsenkurier« poroča iz Pariza: Včeraj popoldne ob 3. uri izdano dnevno poročilo slove: Pri Lombartzyde je naša artiljerija porušila strelski stolp in opazovališča. V Champagni smo obdržali včeraj pridobljene nove vspehe in odbili vse protinapade. Naši letalci so vrgli 60 bomb na kolodvore, vlake in zbirališča. Kakor se je dalo dognati, je bilo bombardiranje zelo uspešno. V Argonih smo pri Marie Therese koj vzpostavili zadržali napadni poizkus med Argoni in Mozo. V gozdu pri Cheppy smo dosegli nove uspehe. Naša težka artiljerija je uničila z oklopi obdane stanove. Sovražnik nam ni mogel vzeti osvojenih strelskih jarkov. V Lotaringiji so zadele skupaj patrole; Nemci so morali bežati. — Uradno poročilo ob 11. uri zvečer slove: V ozemlju Lombartzyde je naša težka artiljerija prisilila k molku neko sovražno baterijo in jo težko poškodovala. Na fronti od reke Lys do Champagne je bil dan razmeroma miren. V ozemlju Souaina in Beau-Sejourja so operacije pod ugodnimi pogoji za nas trajale dalje ter smo zlasti osvojili nemško utrdbo severno od Lemesnila in z našim ognjem decimirali ter razpršili sovražno kolono, ki je marširala k nastopu. Južnovzhodno od Tahure smo udušili ogenj neke sovražne baterije in užgali več municijskih zabojev. V Argonih smo ob potoku Meurissons pri Four-de-Paris razrušili strelski stolp. Pri Marie Therese so Nemci poizkusili napadni sunek, a jih je naš ogenj takoj ustavil.

Boji v zgornji Alzaciji.

Curih, 27. februarja. Boji v dolinah Minister in Hecht divjajo naprej. Pri Stossweierju so ujeti Nemci 250, pri Mühlbachu 50 francoskih planincev.

Francozi posnemajo Ruse.

Berolin, 26. februarja. Nemški listi objavljajo povelje francoskega vrhovnega poveljnika, ki roti francoske vojske, naj ne zapuščajo zastave in naj se rajši bijejo, kakor pa da se puste ujeti Nemcem. Ujetnikom grozi po končani vojski z vojnim sodiščem.

Dosedanje francoske izgube.

Berlin, 27. februarja. »Deutsche Tageszeitung« poroča: Seznam, ki se je sestavil na povelje francoskega vojnega ministrstva, a ki ni določen javnosti, navaja, da je bilo ubitih v prvih šestih mesecih 250.000, ranjenih 700.000, ujetih in pogrešanih 200.000; lahko ranjenih je bilo 400.000. Prejšnje poročilo, da je bilo ubitih 450.000 mož, je pretirano.

Strašna eksplozija. Pok čuli 14 kilometrov daleč.

Lyon, 28. februarja. (Kor. urad.) »Le Nouvelliste« poroča iz Bethuna: V rudnikih Brudi se je pripetila strašna eksplozija; baje je vrženo v zrak skladišče razstrelilnih snovi. Eksplozijo so čutili 14 km daleč. Dva mrliča so že izkopali, a število mrličev je večje.

Moulin Rouge požgan.

Genf, 27. februarja. Iz Pariza poročajo: Danes je popolnoma pogorel Moulin Rouge.

Burno zborovanje pekov na Dunaju.

Pomanjkanje moke je na Dunaju v soboto povzročilo burno zborovanje pekov, na katrem so posamezni govorniki predlagali, naj se vrši demonstracijski pohod dunajskih pekov pred notranje ministrstvo. Nekdo je predlagal, naj se zapro vse pekarnice. Končno so se pa peki zadovoljili s tem, da bodo vnovič zahtevali od merodajnih faktorjev dobavo potrebne množine moke.

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trrdka**MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šteč. 8.**specialno damskih svilenih klobu-
kov in čepic v najnovejših oblikahPravilni staničkov
so tati vredenjo.

423

Vnauja naročila obračom pošte in na izbero.

Zemljevid Gorenjske. Cena 80 vin., nalepljen na platno in zloživ v žepno obliko 2 K 80 vin., napet na platno s palicami 3 K 20 vin. Zemljevid je sestavljen z vso skrbjo, natančnostjo in vestnostjo, označena je v njem vsaka tudi najmanjša vasica. Širok je 1 m, visok pa 60 cm. in bo služil za domačo rabo kot stenski zemljevid, pa tudi zložen v žepu turista in potnika. Prva prednost tega zemljevida pa je jasnost, na podlagi tega zemljevida se bo spoznal vsakdo tudi iz priprostitih slojev. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

vešč cerkvenik

želi premeniti službo kot samostojen cerkvenik pri večji fari na deželi. Nastop po dogovoru. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 433.

Za vsak obrt pripraven

lokal s stanovanjem

se za majev temin odda. Več se poizve pri hišniku istotam ua Tržaški cesti št. 5

418

Odda se takoj dobro vpeljana večja

trgovina

z mešaním blagom blizu Ljubljane v najem. Cenj. ponudbe je poslati na upravo „Slovenca“ pod št. 441.

Hotelirji!

387

Gostilničarji!

Ne odlašajte dolgo, temveč preskrbite se takoj s papirnimi prtíči, katerih najboljše, res higijenično, čisto belo kvaliteto ima v bogati zalogi in po neverjetno nizkih cenah.

Iv. Bonač, Ljubljana.

Nasproti glavne pošte.

Na željo prtíče tudi tiskam v poljubni barvi in okusni izpeljavi.

!Vožnje!

Hotel Union v Ljubljani

odda s 1. majem 1915 vožnje omnibusa in drugih potrebščin za podjetje proti pavšalni ceni.

Ponudbe naj se naslove na 407

Grand Hotel Union v Ljubljani.

Naročajte „Slovenca“.

Trgovski pomočnik

dobi takoj službo

v Gospodarskem društvu v Trnovem na Notranjskem.

Mesečna plača po dogovoru. Prosto stanovanje.

447

Mesarija even- tuelno tudi gostilna

obstoječa nad 40 let, z lepimi prostori, vso opravo in napolnjeno ledenico v sredini prijaznega mesta ob Savi na Dolenjskem, se odda takoj v najem. Več se izve v upravnistvu „Slovenca“ pod šteč. 426.

KUC

zdravniško priporoča io kritvore e vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštnem povzetju K 4.80. Edina zaloga

Br. Novakovič

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

2631

Zahvala.

Za vse blage dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam došli ob priliki smrti našega iskreno ljubljene soproga, sina in brata, gospoda

Ivana Markeža

hotelirja in lesnega trgovca

kakor tudi za krasne poklonjene vence ter za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti tako v Št. Vidu kakor na Bohinjski Bistrici izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Bohinjska Bistrica, dne 27. svečana 1915.

Žalujoča rodbina.

444

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je preljuba hčerka, sestra, teta, svakinja, sestrična itd. gospodična

Pepinka Kokalj

danes dne 28. svečana 1915 ob 3. uri zjutraj po kratki bolezni v 36. letu starosti končala svoje delapolno življenje.

Pogreb nep zabne rajnice bo v torek dne 2. marca 1915 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Kokriško predmestje št. 21.

Sveta maša zadušnica se bo služila v župni cerkvi v Kranju.

V Kranju, dne 28. svečana 1915.

Žalujoča rodbina Kokalj.

448

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni sin, oziroma brat

Edvard Marinko

dijak V. razreda na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani

po nesrečnem naključju danes dopoldne nenadoma sklenil svoje mlado življenje.

Zemeljski ostanki dragega ranjkega bodo prepeljani na Dobrovo in v torek, dne 2. marca ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču položeni k večnemu počitku.

Prerano umrlega mladeniča priporočamo vsem, ki so ga poznali, v spomin in molitev.

Dobrava - Komaniča, dne 28. februarja 1915.

Žalujoča rodbina Marinkova.

Zahvala.

Za odkrito sočinstvovanje, ki se nam je izkazalo od vseh strani v bolezni in ob smrti našega nepozabnega očeta c. kr. notarja gospoda

Dr. Albina Poznika

izrekamo vsem najprširnešo zahvalo, posebno pa velecejenemu mestnemu županstvu in slavnemu mestnemu zastopstvu, milostljivemu g. proštu dr. Sebastianu Elbertu in prečastiti duhovščini, preblagorodnemu g. predsedniku notarske zbornice c. kr. notarju Ivanu Plantanu in stanovskim kolegom umrlega, gg. notarjem in odvjetnikom, vsem velecejenim predstojnikom c. kr. uradov in vsem gg. uradnikom, velecejenemu gimnazijskemu ravnateljstvu in profesorskemu zboru, slavnemu odposlanstvu meščanske garde in požarne brambe, vsem velecejenim zastopnikom društev ter sploh vsemu mnogobrojnemu občinstvu, ki je počastilo pokojnika na njegovi zadnji poti. Naša posebno vdana zahvala pa gre preblagorodnemu g. dvornemu svetniku pl. Šuklječu za njegov vznesen in pokojnika tako častitljiv govor, kakor tudi velecejenemu g. županu Karolu Rosmanu, ki je pokojniku izkazal še to posebno čast, da se je po njegovi iniciativi odločilo mesto v žalne zastave. Nepozabno zahvalo dolgujemo v najvišji meri tudi preblagorodnemu g. primariu dr. Josip Strašku, ki je kot zdravnik storil vse, kar je sploh v človeški moči, ter neumorno in neutrudno lajšal pokojniku v bolezni trpljenje. Presrečna hvala vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Žalujoči ostali.

Naznanilo!

Slav. občinstvu vlužno naznanjam, da sem v Šelenburgovo ulico št. 1 preselila svojo podružnico z Resljeve ceste 7

Nanovo preurejena podružnica se otvori dne 2. marca t.l. (nasproti kazine) kot

prva specialna trgovina umetniških razglednic in pisemskega papirja. Priporočam se nadaljni naklonjenosti slavnega občinstva ter beležim z najodličnejšim spoštovanjem

439

Marija Tičar, trgovina s papirjem,

Sv. Petra cesta št. 26. Ljubljana. Šelenburgova ulica št. 1.